

MAK2030 alameesmärgid ja mõõdikud (tööversioon II)

FE Indikaator	Alaeesmärgid	Mõõdikud	Tegevused	Juhtkogu kommentaarid 27.01.2020	Tagasiside juhtkogule 27.01 kommentaaride kohta	Juhtkogu tagasiside 25.02	Tagasiside juhtkogule 25.02 kommentaaride kohta
Metsapoliitika ja metsanduse suunamine: - Riiklikud metsaprogrammid või samaväärseid - Finants- ja majandusinstrumendid - Teave ja kommunikatsioon - Institutsionaalne raamistik - Õiguslik/regulatiivne raamistik: riiklik ja rahvusvahelised kohustused	1. Metsa ja metsandust, sh metsa elurikkust puudutavate otsuste tegemiseks kogutakse asjakohast teadus- ja tõendus põhiste teavet, seejuures on avalik teave ja ruumiinfo kõigile kättesaadav ja ühiskond on teadlik metsandusega seotud küsimustest ja otsustest.	*Metsandusküsimustega tegeleb ministeeriumite-ülennõu arlaud *Metsanduse arengukavas loetletud mõõdikute kohta antakse regulaarseid avalikke ülevaateid *Kursisolek Eesti metsadega seotud teemadega või keskkonnateadlikkuse indeks/uuringu tulemused *Olemas on ülevaade majandatavate metsade ökosüsteemi seisundist *Hinnatud on elupaikade ja kaitstavate metsade funktsionaalsust *Vääriselupaikade inventuur on läbi viidud * Lisandunud kaugseireinfo kasutamise võimalused *Metsandusvaldkonna erialade populaarsus *Metsaprogrammide mitmekesisus ja rahaline maht * Õpetajate metsandusteemaliste täiendkoolituste arv? Täiendkoolitust saanud õpetajate arv	Metsade jätkusuutliku käekäigu aluseks on metsandusala teadlikkuse suurendamine ühiskonnas, sh metsandust mõjutavate otsuste tegemine teadus- ja tõendus põhiste uuringute baasil. Oluline on metsainventuuride meetodikate ja nende rakendamise alase võimekuse arendamine vastavalt riikliku ja rahvusvahelise teabevajaduse suurenemisele ja mitmekesisumisele. Eesti osaleb jätkuvalt metsandusega seotud rahvusvahelistes protsessides (Forest Europe, ÜRO-FAO/ECE, EFI). Metsa kultuurilisi väärtusi teadvustatakse metsa ja identiteedi, samuti metsanduse ja metsa ökosüsteemi ajaloo kaudu. Seega on oluline nii asjakohase info kogumine kui ka selle kättesaadavaks tegemine, samuti kasutamine. Metsandusotsused: - Metsanduse laiapõhjaliseks suunamiseks on moodustatud valdkondade ülene VV tasemel ümarlaud. - Metsandusotsused arvestavad riiklikke ja rahvusvahelisi kohustusi. - Aktiivselt kaasatakse teadusasutusi, et baasarusaamad otsustamiseks oleksid ühtsed. - Metsa kui investeerimiskeskonna selguse ja kindluse tagamiseks on loodud ning avalikkusele tutvustatud metsamajanduse pikaajaline visioon, milles on kokku lepitud metsanduse arengusuunad pikemaks kui 10 aastaks. Asjakohast infot aitavad koguda järgmised tegevused: - Metsade, nende ökoloogilise seisundi ja puidubilansi ülevaade on hea, aja- ja asjakohane. Majandatavate metsade ökosüsteemi seisundi hindamiseks on	EKO: 1. Täiendada eesmärgi sõnastust, alustades: „Metsa, metsandust ja metsade elurikkust puudutavate otsuste tegemiseks ...“ 2. Lisada mõõdik: läbi viidud täiendavad metsade elurikkuse inventuurid sh ohustatud liigid, loodusdirektiivi elupaigatüübid ja vääriselupaigad 3. Lisada mõõdik: loodud metsamajandamise suhtes tundlike liikide seiresüsteem 4. Lisada mõõdik: elanikkonna rahulolu metsanduspoliitikaga EEML: 1. Lisada alameesmärk: Ühistegevuse suunamine metsaühistute kaudu 2. Lisada alameesmärk: Metsade sertifitseerimine 3. Lisada mõõdik: alla 10 aastaste inventeerimisandmete olem metsaregistris 4. Lisada mõõdik: metsaühistutega liitunud metsaomanike arv ja nende omandis oleva metsamaa pindala 5. Lisada mõõdik: sertifitseeritud metsamaa pindala EMÜ, P.Kaimre: Kursisolek sõltub ennekõike inimese huvidest, seda on keeruline arengukavast tulenevate tegevuste abil suunata. Küll aga saab kasutada keskkonna-teadlikkuse uuringu tulemusi nt info kättesaadavuse kohta. Lisaks raietele tuleks jälgida kõiki olulisemaid metsanduslikke tegevusi ning	Üldine kommentaar: selle eesmärgi juures on keeruline eristada mõõdikuid ja tegevused ehk enamuse mõõdikuid on tegelikult jah/ei. Siiski tuleks üritada leida üldistavad mõõdikud, mitte panna kõiki tegevusi ka mõõdikutena. Hetkel on lahtine ka teadustegevust mõõtev mõõdik, see vajab edasist tööd. EKO: 1. Mets ja metsandus hõlmavad ka elurikkust, lisatud rõhuasetusena. 2. Osad väljapakutud mõõdikute on juba kohustuslikud niikuinii ning tõenäoliselt looduskaitse tegevuskava osa. Mõõdikud ei peaks olema ka kõik planeeritavad tegevused. Seega pakume välja üldisema mõõdiku: Hinnatud on elupaikade ja kaitstavate metsade funktsionaalsust, mis sisuliselt hõlmab ka kaht ettepanud mõõdikust. Vääriselupaikade inventuuriga arvestatud. 3. Üldistame ettepanekut vastavalt KAURi 2019. a metsa ökosüsteemide seisundi ülevaatele (https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/elfinder/article_file/s/metsaokosusteemi_seisundi_uuring_31.05.pdf). See ütleb, et ei saa kõrvutada metsaressursi indikaatoreid ja metsatervise ning ökoloogia indikaatoreid, kuna see võib anda juhuslikke seoseid ehk üldisest pinnast tuleks minna detailandmete analüüsimisele. Samuti öeldakse, et riikliku metsade statistilise inventuuri järgi on ökoloogilisest vaatenurgast on metsaressursi indikaatorid üldiselt heas seisus (kuigi raiemaht tõusnud, siis ka surnud puidu hulk suurenenud ning liigiline mitmekesisus paranenud, samas mõned metsatervise ning mitmed ökoloogilised indikaatorid näidanud negatiivseid suundumusi). Ja on tehtud järeldus, et üleriiklikult	EMTTL: 1. lisada mõõdik/alameesmärk: kogutakse infot (asukoht, päritolu, kasvukoht,) metsade uuendamiseks kasutatud metsakultiveerimismaterjali kohta. <i>Kommentaar: praegu puudub igasugune info kuhu ja millist metsakultiveerimismaterjali istutati.</i> Põhjuseks asjaolu, et: 01.01. 2014 jõustus Metsaseaduse muudatus, mis kaotas kohustuse esitada metsateatis kavandatava metsa uuendamise kohta. Väljavõtte Metsaseaduse muutmise seletuskirjast: <i>“Punktiga 67 muudetakse §41 lõikeid 1 ja 2. Jätetakse välja valgustusraie tegemiseks metsateatise esitamise kohustus, kuna valgustusraie lubatavuse hindamise kriteeriumid praktiliselt puuduvad ning valgustusraiet tehakse üldjuhul metsakasvatustel mitte majanduslikel eesmärkidel. Välja jätetakse ka metsateatise esitamise kohustus metsa uuendamisest ning pärandkultuuri objektidest teavitamiseks. Metsa uuendamise kohustus jääb metsaomanikule ka pärast selle kohta metsateatise esitamise kohustuse kaotamist ja see nõue tuleneb otse seadusest (§ 25). Metsa uuendades ei tekitata kahju ümbritsevale keskkonnale, mistõttu puudub vajadus, et Keskkonnaamet seda tegevust kontrolliks.</i> Juhime tähelepanu, et metsa uuendades võib näiteks tekkida keskkonnakahju, kui ei järgita Metsaseaduse § 24 sätestatud kohustust uuendamiseks kasutatava kultiveerimismaterjali algmaterjal peab pärinema lubatud päritolupiirkonnast”.	EMTTL: 1. Mitte lisada. Varasem metsaistutamise teatamine oli maaomanikele lisabürookraatia, mida paljudel juhtudel ei järgitud ning metsauuendustööd tehti ilma teatist esitamata, lisaks ei olnud ka siis kohustust taime päritolupiirkonda märkida. Imporditud ja seega ka istutatud materjali üle peab arvestust Keskkonnaamet. Metsauuenduse eesmärk on uue metsapõlve saamine, mitte deklareerimine, mis päritoluga taim kuhu istutati või mis eraldisel üldse uuendustööd tehti. Keskkonnaamet peab uuendust olenemata teatisest kohapeal hindama.

			välja töötatud sobilikud indikaatorid ning selle põhjal loodud seiresüsteem. - Hinnatud on elupaikade ja kaitstavate metsade funktsionaalsust ning vastavalt tulemustele rakendatakse funktsionaalsust parandavaid meetmeid. - Kasutatavaid meetodikaid on vajadusel auditeeritud ning analüüsitud ja vajadusel kaasajastatud. Kasutusele on võetud operatiivne ja tõhus raiete seiresüsteem. - Läbi on viidud kaitstavate alade ja vääriselupaikade inventuurid. Välja on arendatud mudelid metsa biomassi ja süsinikuvoogude, metsa majandamisvõtete mõju ja süsinikuvaru potentsiaali hindamiseks. - Kogutakse metsandusalast investeerimise ja teadus-arenduse statistikat. - Keskkonnajärelevalve toimib nii kaasajastatud seiresüsteemi kui metsade sertifitseerimise kaudu. - Kaugseire vahendite võimalusi kasutatakse tõhusalt metsade majandamisel, planeerimisel ja järelevalves. - Oluline roll keskkonnajärelevalves on ka kogukondadel ja metsaomanikel, kes teostavad naabrivalvet. Info tehakse ühiskonnale kättesaadavaks läbi järgmiste tegevuste: - Metsa puudutav avalik teave ja ruumiinfo on kõigile kättesaadav veebipõhise infosüsteemi kaudu. Toimib metsaregistri teavitussüsteem metsaomanikele. - Avalikult kommunikeeritakse metsanduse ja metsatööstuse pakutavaid hüvesid, mistõttu nii maal kui linnades elavad inimesed on neist hüvedest teadlikumad ja metsasektori maine on paranenud.	nende mõjusid nii era- kui riigimetsas. 1. Asendame „tõenduspõhise“ „teadmispõhise“ 2. Lisada mõõdik: metsanduse arengukavas loetletud mõõdikute kohta antakse regulaarseid ülevaateid, teave on avalik 3. Lisada mõõdik: metsandus-küsimustega tegeleb ministeeriumide-ülene nn ümarlaud MKM: Mõõdik: Kaugseire ise ei peaks olema eesmärk. Seda kasutatakse ikkagi mingil kindlal põhjusel. Võiks pigem selle välja tuua. Võibolla varsti on juba mingi parem lahendus leiutatud kaugseire asemel vms. HTM: Lisada alameesmärki: kogutakse asjakohast <u>teadus- ja tõenduspõhist</u> teavet Lisada mõõdik: Metsandusvaldkonna erialade populaarsus TÜ, A. Lõhmus: Lisada alameesmärgi lõppu: Metsandusotsused on tõhusalt tagasisidestatud. (eriti Leo Filippovi tõstatatud põhiküsimus; nõustun, et see seob olukorra muutuse, selle kohta kogutava info, tegevused ja kontrolli.) Lisada mõõdik: metsaprogrammide mitmekesisus ja rahaline maht Täiendada mõõdikut: <u>Inimeste kursisolek.. teemadega, sh keskkonnateadlikkuse uuringu tulemused</u>	kasutatavad metsaressursi indikaatorid ei pruugi üldse olla head hindamiseks adekvaatselt metsade seisundi ökoloogilist poolt. Seega tuleks indikaatorite süsteem üle vaadata ning luua majandatavatele metsadele sobilik seiresüsteem hindamiseks mitte osasid liike, vaid metsa ökosüsteemi seisundit tervikuna (mis on olnud ka aruteludes teemaks). Lisatud mõõdik: Olemas on ülevaade majandatavate metsade ökosüsteemi seisundist. 4. Eesmärk on tõsta ühiskonna teadlikkust, millest sõltub nii poliitika kujundamine kui ka ühiskonna rahulolu. Ei ole selge, mida pakutud mõõdik täpselt väljendab, pigem näitab eesmärgi saavutamist ühiskonna teadlikkust mõõtev mõõdik (millele on meil ka algtase pakkuda). EEML: 1. ja 4. ettepanekud viidud sobilike alaeesmärkide juurde (mõõdikuna nr 9 juurde), et vältida dubleerimist. Metsaomanike nõustamine erinevatest aspektidest, sh metsaühistud omavad rolli mitme alaeesmärgi juures ja on tegevustes ka mitmel pool kajastatud. 2. ja 5. mõõdik – tegemist ei ole riiklikult kogutava statistikaga, kuna sertifitseerivad eraettevõtted. Keeruline osa on kattuvuse hindamine (üldarvud on avalikult saadaval). Sertifitseerimist käsitletakse põgusalt alaeesmärgi nr 7 all. 3. Ettepanek vajab põhjendamist ja konkreetse tegevuse ettepanekut. Pigem on suund riigis bürokraatia vähendamisele ning seire edasiarendamisele (nt uuritakse praegu kaugseire rakendamise võimalusi lageraiemahtude tuvastamiseks). Samuti saame metsaressursist ka praegu hea ülevaate läbi SMI. Inventeerimist nõutakse vaid neilt, kes soovivad metsa majandada ning kehtiva arengukava juures näeme, et sama mõõdiku sihttaseme ei suuda me saavutada isegi läbi toetuste.	Seega võib lugeda eeltoodud Metsaseaduse muudatust ebaõnnestunuks. Keskkonnaamet teeb metsade uuendamise ligikaudseid arvutusi taimlate poolt realiseeritud ja sissetoodud taimekoguste järgi (<i>fakt: Eestisse tarniti eelmisel aastal ca 5,0 milj. metsataime</i>), kuid see on ebatäpne. Osa metsataimi kasutatakse haljastuses, täiendatakse osalisi kultuure. Märkimist vajab ka see, et Keskkonnaametile laekuva tarneriigist andmed viitega või edastatakse neid puudulikult. Kokkuvõtvalt: 2014 aasta Metsaseaduse muudatus tekitas olukorra, kus erametsades tehtud uuenduse kohta edaspidi info puudub. Puudulikule infole on otseselt viidanud ka riik väljaande „Eesti Mets 2016“ peatükis 4.1 Ülevaade metsauuendustöödest: „Alates 2014. aastast eramaa kohta andmed puuduvad. Varasemate aastate kohta on teada kavan- datud tööde maht, mis oli summeeritud Keskkonnaameti registreeritud metsateatiste põhjal. Nende mahtudega saab tutvuda varasemates aastaraamatutes.“ MKM: 1. „Metsaprogrammide mitmekesisus ja rahaline maht“ ei ole hea indikaator. Läbivalt peaks hoiduma „kulutamisindeksist“. Raha ära kulutamine ei tohi olla eesmärk omaette. Oluline on, mis selle raha eest on saadud. Samuti on raskelt mõõdetav mitmekesisus. 2. „* Õpetajate metsandusteemaliste täiendkoolituste arv“ asemel võiks pigem lugeda üles täiendkoolitust saanud õpetajad. Koolituste arv võib suur olla, aga kui seal keegi ei osale, siis pole neist ka kasu.	MKM: 1. Praegu jätame sisse, kuid arutame edasi mõõdikute tööühmas – nii asjakohasust kui ka seda, millised mõõdikud kõige paremini tulemusi kajastavad või kas on olemas paremaid alternatiive. 2. Arvestatud. 3. Arengukava vahearuaanded on küll regulaarne tegevus, kuid oluline on, et aruannete tulemused oleks ka avalikkusele teada.

		- Metsaühistud aitavad suurendada erametsaomanike teadlikkust erinevatest metsaga seotud küsimustest. - Üldhariduskoolide õppetegevuse mitmekesistamiseks töötatakse välja metsanduslikke õppematerjale ja tehakse need kättesaadavaks. Õpetajatele korraldatakse täiendkoolitusi. - Haridusasutused saavad lihtsamalt taotleda metsaga seotud hariduslike projektide toetust. - Teaduspõhise info saamiseks ja analüüsimiseks saamiseks kavandatakse ja käivitatakse rakendusüuringute programm		EMÜ: Arvestades ka HTMi ettepanekuga, alameesmärgi on lisatud teadus- ja tõendus põhine. Uuringud aga saavad olla tõendus põhised. Möödik on lisatud. Möödik on lisatud. Ülejäänu puudutab ühisstsenaariumit, millele ettepanekuid ei küsinud, kuid püüame tegevuste kirjeldamisel arvestada. MKM: Tegemist on hea möödikuga, kuna on väga konkreetne. Üleüldiselt seire parandamist mõõta on keerulisem. HTM: Lisatud mõlemad ettepanekud. TÜ: Alameesmärgi täiendatud sõnaga „otsustest“, mis hõlmab ka tagasisidestamist. Möödik lisatud. Möödik vajab täiendamist ja arutelu vastavate asutustega, kes suudavad antud infot koguda ja pakkuda, praegu jäetud algele kujule (st, vajab igal juhul täiendamist).	3. „*Metsanduse arengukavas loetletud möödikute kohta antakse regulaarseid avalikke ülevaateid“. Tegu on regulaarse tegevusega. See ei peaks möödikuna kirjas olema. EEML: tegevus - Metsa puudutav avalik teave ja ruumiinfo on kõigile kättesaadav veebipõhise infosüsteemi kaudu. Toimib metsaregistri teavitussüsteem metsaomanikele. Küsimus – milline info on kõigile kättesaadav. Metsa inventeerimine kinnistupõhiselt toimub omaniku kulul ja selle avalikuks tegemine on küsitav? EMÜ, P.Kaimre: Toetan tegevust: metsanduse laiapõhjaliseks suunamiseks moodustatakse valdkondade ülene VV tasemel ümarlaud Lisada tegevus: teaduspõhise info saamiseks ja analüüsimiseks kavandatakse ja käivitatakse rakendusüuringute programm Tegevus „Välja on arendatud mudelid...“ sobib 3. alameesmärgi juurde ELTÜ: Tegevused: Metsanduse laiapõhise suunamise ümarlauda peab kuuluma kindlasti ka rekreatsiooni ja/või turismi esindaja. Suunaval ümarlaval peab olema reaalne võimalus protsesse mõjutada ja juhtida. Metsanduse laiapõhine juhtimine on toodud operatiivsemale tasandile kui vvv juures olev ümarlaud, näit RMK nõukogu või muu realselt otsuseid langetav organ. TÜ, A.Lõhmus 1. Möödik: see ettepanek vajaks täpsemat sisustamist, tegin selle kohta juba eelmisel korral märkuse. Pole selge, mis on sellise ümarlauda mandaat. Teiseks pole	EEML: Metsa andmete piiratud ulatuses kuvamine ja avaldamine annab võimaluse konfliktide ennetamiseks, detailides on vajalik arutada. Metsa andmete kättesaadavuse (olgu siis inventeerimise või muude andmete) piiramine ei ole arengukava eesmärgiks. EMÜ: Ettepanek puudub. Tegevus lisatud. Tõstetud 3. alameesmärgi alla. ELTÜ: Puudub ettepanek tegevuse sõnastamiseks, pigem tegevuse detailne sisustamine. Ettepanek on ebaselge. Laiapõhjaline juhtimine ei tähenda majandamise/mittemajandamise konkreetseid otsuseid, vaid annab suuniseid, kuidas metsa valdkonda peaks suunama. TÜ: Puudub konkreetne ettepanek. Möödikuna on tegemist ümarlauda olemasolu möödikuga. Kõiki möödikuid

						selge, kas mõõdik on ümarlaua olemasolu või mingi tulemuslikkuse mõõt. 2. Tegevus: „tõenduspõhised uuringud“ ei ole korrektne väljend. Soovitan „teaduspõhisus“. 3. Tegevus „...teadvustatakse metsa ja identiteedi samuti metsanduse ja metsa ökosüsteemi ajaloo kaudu“: tuleks sõnastada riiklikuks tegevuseks, praegu on see mõõdikuna sõnastatud. Mida riik selleks teeb? 4. Tegevus „...visioon, milles on kokku lepitud metsanduse arengusuunad..“: kes ja kuidas selles kokku lepivad? soovitan lisada „avalikkust kaasates“ 5. Tegevused: Tegevustes on puudu avalikkuse ja huvigruppide kaasamise komponent. 6. Tegevused: Sisustamata on vajadus paremini ühendada ruumiplaneeringut ja valdkondlikke arengudokumente. Praegu on ruumiplaneerimine allutatud valdkondlikule planeerimisele, mida on kritiseerinud ka Riigikantselei ruumiloome komisjon (2018). Lihtsalt üldplaneeringutes kajastamine (alameesmärk 2) ei ole hierarhilisuse korrastamiseks piisav. 7. Varasema arvestamine: Tagasisidemehhanismina ei ole piisav see, et ühiskond on otsustest teadlik. Leian, et alameesmärgi sõnastuse lõppu peab siiski parandama; 8. Varasema arvestamine: Keskkonnateadlikkuse mõõtmise sõnastus vajab kohendamist ja indeksi abil ei saa iseloomustada sotsiaalselt nii keerulist nähtust. Seepärast „sh“ ja indeks alternatiividest kustutatud. EKO: 1. Tegevuses „Läbi on viidud kaitstavate alade ja vääriselupaikade inventuurid.“ ei saa piirduda kaitsealadega, tuleb	arutatakse lisaks mõõdikute tööühmas. 2. Sõnastust täiendatud lisades teaduspõhisuse nagu ka varasemalt HTMi poolt pakutud alameesmärgi sõnastuses. 3. Tegemist ei ole mõõdikuga, vaid tegevussuuna kirjeldusega, millesse peaksid panustama kavandatavad tegevused. 4. See luuakse MAK2030 koostamise käigus ning lepatakse ka kokku selles protsessis. Avalikkus on kaasatud. 5. Ettepanek jääb ebaselgeks – kuidas seda täpselt mõeldud on – kas on konkreetses ettepanek? Kaasamist käsitletakse pikemalt alameesmärk 2 all kujul, mis huvirühmade aruteludes konsensuse leidis. Selle eesmärgi all on peamiseks info olemasolu ja selle kättesaadavus. 6. Puudub parandusettepanek. 7. Varasemalt on alameesmärgi täiendatud sõnaga „otsustest“ ning teadlikkus hõlmab endas ka tagasisidestamist. 8. Mõõdik vajab edasist täiendamist tööühmas, mõõdik ise peab olema konkreetne ja andmeid võimalik koguda. EKO: 1. 10 aastaga metsa täiemahuliseks inventeerimiseks ei pruugi olla võimekust ning on vaja kavandada suunad, millele

						hõlmata kõiki metsi. Ettepanek sõnastada ümber: „Läbi on viidud Eesti metsi tervikuna hõlmavad loodusväärtuste (sh vääriselupaikade ja loodusdirektiivi elupaigatüüpude) ning haruldaste ja ohustatud liikide inventuurid.“ 2. Tegevuses „Keskonnajärelevalve toimib nii kaasajastatud seiresüsteemi kui metsade sertifitseerimise kaudu.“ jätta välja metsade sertifitseerimine – riik ei saa sertifitseerimise kaudu midagi tagada. 3. Tegevuses „Avalikult kommunikeeritakse metsanduse ja metsatööstuse pakutavaid hüvesid, mistõttu nii maal kui linnades elavad inimesed on neist hüvedest teadlikumad ja metsasektori maine on paranenud“ sõnastada ümber järgmiselt: „Avalikult kommunikeeritakse metsanduse pakutavaid hüvesid ning selgitatakse nii metsa majandamise kui ka metsalooduse kaitse vajalikkust“. Põhjendus: tuleks tegeleda nii metsa majandamise kui metsalooduse kaitse vajalikkuse selgitamisega, et üha rohkem mõistetakse tervikut.	keskendutakse. Eesti metsamaa pindala on üle 2,3 milj ha. Laiemas pildis on tegemist pigem looduskaitse tegevuskavaga ning vajab pikemat arutelu seal kavandatavate suundade valguses. 2. Metsade sertifitseerimine on toetav meede riigi tegevusele ning olete huvigruppide arutelus varasemalt konsensuslikult sellega nõus olnud. Ei ole selge, mis on vahepeal muutunud. 3. Siin on samuti tegemist huvigruppide konsensusliku otsusega, mis on selge fookusega lahendamaks sõnastatud probleeme.
	2. Kohaliku elukeskkonna kujundamiseks saavad kohalikud kogukonnad metsamajandamise planeerimisel kaasa rääkida.	*Üldplaneeringute arv, kus on kehtestatud metsakasutuse tingimused/ <u>Üldplaneeringute kaasamiskavasse kirja pandud eesmärkide täitmine</u> *Kõik RMK metsamajandamise tööde plaanid on avalikud ja kogukonna huvi olemasolul on korraldatud nende tutvustamine ja arutelu	Kohalikud kogukonnad saavad <u>ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramisel ning</u> metsamajandamise tööde planeerimises kaasa rääkida läbi erinevates <u>metsade majandamist puudutavates</u> planeerimisprotsessides osalemise. <u>Seejuures on</u> oluline, et vajalik informatsioon oleks kättesaadav ja jõuaks <u>ka</u> kohalik <u>kohalike elanikeni, et neil oleks võimalik ruumilise arengu põhimõtete või metsa majandamise planeerimisel oma ettepanekuid esitada. Planeerimisel tuleb arvestada kinnisasja omanikule seatavatest piirangutest tulenevate kohustustega.</u> <u>u kogukonnani.</u> - Metsa kui elukeskkonna planeerimise ja arendamise on kaasatud kodanikud	EKO: 1. Täpsustada esimest mõõdikut, sõnastades see: Üldplaneeringute arv, kus on koostöös kohalike kogukondadega fikseeritud metsakasutuse tingimused 2. Lisada mõõdik: kohaliku kogukonnaga kooskõlastatud raiete osakaal KAH aladel ELTÜ: Peaks olema mõõdik KAH alade pindala suhe kogu metsa pindalasse ja KAH alade kvaliteet. KAH alade kvaliteedi hindamisel peaks arvestama, kas konkreetse ala puhul on	Üldine märkus: eesmärk on sõnastatud ümber selliselt, et lisatud on eesmärk elukeskkonna hoidmiseks (eesmärgist 7) ning eemaldatud on osa, mis hõlmab tegevust ning mida tegevuste lahtris on lahti seletatud. EKO: 1. Üldplaneeringuid koostavad kohalikud omavalitsused ning kogu protsessi mõte on kohalike arengusuundade kokku leppimine. Seega hõlmab antud mõõdik ka kohalike elanike kaasamist. Kogu mõõdikut tuleb veel edasi arendada. Palume sisendit ka Rahandusministeeriumilt. 2. Teist mõõdikut on muudetud vastavalt riigis kokkulepitud protsessidele. KAH alad ei ole seadusega sätestatud mõiste, vaid on	EEML: Ettepanek lisada planeerimise juurde täiendus – Kui planeerimise käigus seatakse erametsaomanikule metsa majandamisel tingimused mis takistavad metsa majandamise vastavalt metsaseadusele peab piirangi seadja omanikule saamata jääva tulu kompenseerima või maatüki omandama kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse paragrahv 4 lõike 3 kohaselt ELTÜ:	EEML: Ka täna tuleb piirangute kehtestamisel silmas pidada, et laiaulatuslike omandiõiguse piirangute seadmine võib kohalikele omavalitsusele kaasa tuua kohustuse piirangutega kinnisasi võõrandada. See tekib juhul, kui kehtestatud kitsendused ei võimalda kinnisasja kasutamist senise sihtotstarbe alusel. Ettepaneku sõnastus läheb aga kaugemale viidatud seaduse paragrahvist. Lisatud arvestamine kinnisasja omanikule seatavatest piirangutest tulenevate kohustustega. ELTÜ:

			ja kogukonnad läbi üldplaneeringute koostamise protsessi. - Samuti kaasab riigimetsa majandamise keskus kohalikke kogukondi asustusüksuste lähedaste raiete planeerimisse. - Kohalike omavalitsuste üldplaneeringute koostamise võimekust, sh rohevõrgustike planeerimise ja metsandusalast kompetentsi on parandatud. - Loodud on teavitussüsteem piirinaabritele metsateatiste registreerimisest.	metsaraie tegemisel arvestada sellega, et ala väärtus säiliks. EEML: planeeringute eriliikidega võib kehtestada metsamajandamise tingimusi. Planeerimismenetlus on avalik. Planeerimisalase tegevuse korraldaja peab avalikkust planeerimismenetlusest arusaadavalt teavitama, menetlusele piisavalt kaasama ning korraldama planeeringu koostamise Lisada mõõdik: Planeeringutega kehtestatud metsakasutuse tingimused. EMPL: Kui selline eesmärk võetakse siis tagatud peab olema piirangutega seotud kohene ja õiglane kompensatsioonimeetmete rakendamine nii riigi- kui erametsas. Maksjaks peab olema konkreetsetest piirangutest huvitatud osapool (omavalitsus, kogukond, üksikisik). Vahendite olemasolu peab olema otsustavaks teguriks –kas ja milliseid piiranguid on võimalik planeeringutes seada mitte soov mõõta mitmesse planeeringusse on kirjutatud piiravaid metsakasutuse tingimusi. MKM: I mõõdik: Pigem peaks olema suund väiksema halduskoormuse poole. Metsakasutuse tingimused peaks olema fikseeritud vaid neis planeeringutes, kus see on asjakohane.	RMK töövahend kaasamisalade kaardistamiseks, et täita 2017. a tehtud metsaseadusemuudatusest tulenevat kohustust (MS § 43 lg 9). Sellega seatakse riigimetsa majandajale kohustus kaasata kohaliku kogukond või elanikud asustusüksuse lähedal asuva metsamajandamise tööde planeerimisse. Kooskõlastamine tähendab enam kui kaasamine ning selline ettepanek hõlmab laiemat analüüsi. Muutsime ka varasemat mõõdikut kontseptsioonile vastavaks. ELTÜ: Vt eelmist vastust (2. punkt). EEML: Ettepanek on osaliselt ebaselge (kas tegemist on ettepanekuga eesmärgi muutmiseks?) – sellisel kujul on tegemist pigem planeerimispõhimõtete sõnastamisega, mis juba on olemas. Selle ettepaneku põhjal võiks lisada mõõdiku KOV-ide jaoks metsanduse arengukava võimaluste piires. Mõõdiku ettepanek: kui on soov mõõdikut laiendada, tuleb täpsustada, millistes planeeringutes lisaks üldplaneeringutele. EMPL: Ka täna tuleb piirangute kehtestamisel silmas pidada, et laiaulatuslike omandiõiguse piirangute seadmine võib kohalikele omavalitsusele kaasa tuua kohustuse piirangutega kinnisasi võõrandada. See tekib juhul, kui kehtestatud kitsendused ei võimalda kinnisasja kasutamist senise sihtotstarbe alusel. MKM: Ettepanek vajab arutelu edasises protsessis. Mõõdikute loetelu kogume kokku ning palume veel omakorda asjakohastel asutustel üle vaadata, kas on teostatavad (kas on olemas või on võimalik sellist statistikat koguda). Samuti tuleb mõõdikute sobivust hinnata mõjude hindamise käigus.	1. Tegevused: Sõna „kaasamine“ peaks olema täpsustatud, et kaasamine ei tähendaks ainult kohalike kogukondade teavitamist, vaid neil oleks ka reaalne võimalus otsustamises osaleda. 2. kommentaar veerule Tagasiside juhtkogule 27.01 kommentaaride kohta: MAK 2030 on ühiskondlik kokkuleppe ja strateegiline dokument, mis annab suunised seaduste vastuvõtmiseks ja Riigimetsa haldajale tegevusjuhised, mitte vastupidi. See dokument ongi selleks, et uuesti asjades kokku leppida ja selle järgi metsandust juhtima hakata. Kui me peame lähtuma olemasolevatest seadustest ja isegi RMK olemasolevatest protsessidest, siis miks me üldse koos käime? Vajadusel tulevad KAH alad seadusega sätestada ja üks Eesti metsade mitmekülgse kasutamise mõõdik olgu KAH alade pindala(ja/või suhe üldisse metsade pindalasse) ja KAH alade kvaliteet – KAH aladena ei saa käsitleda lageraie lanke. Kui need 2 mõõdikut on sätestatud, siis tuleb edaspidi nende piirväärtustes kokku leppida. EKO: 1. Sellisel kujul sõnastatud mõõdikutega ei saa mõõta seatud alameesmärgi täitmist. Need lähtuvad praegu kehtivast praktikast (nt RMK metsamajandamise plaanid on avalikud ja neid tutvustatakse kogukonnale), mis paraku ei toimi. Planeerimisprotsessid praegu käivad ja metsaseadusest tulenevate nõuete tõttu on kogukondadel väga keeruline neis protsessides kaasa rääkida. RMK uuendurite pindala on sedavõrd suur, et inimeste elukeskkonda säilitavad metsad on juba tugeva raiesurve all. Seetõttu oleks sellisel kujul alameesmärk avalikkust eksitav.	1. Täiendatud. Kaasamist kirjeldatakse Riigikantselei kodulehel (https://www.riigikantselei.ee/e/kaasamise-hea-tava) ning planeerimisprotsessi kaasamist Rahandusministeeriumi kodulehel (https://planeerimine.ee/kkk/planeerimisse-kaasamine/). Avalikkuse kaasamise ja teavitamise põhimõtted planeerimisprotsessis on kirjeldatud planeerimisseaduse §-is 9. 2. Ettepanek jääb ebaselgeks, kuna käsitleb KAH alasid millegi muuna, kui need mõeldud on. Seega ei ole selge, mis on selle mõõdiku sisu. EKO: 1. Planeerimisel on erinevad etapid, kus kohalikud kogukonnad kaasa saavad rääkida, kuid kommentaaris käsitletakse vaid ühte aspekti, võttes selle välja tervikust, sh ei ole arvesse võetud ka üldplaneeringute koostamist ning planeerimisseaduse võimalusi. 2. Täpsustus ei ole vajalik, sest planeerimisprotsess näeb ette puudutatud osapoolte kaasamist. 3. Mõõdik läheb kaugemale juba huvirühmade aruteludel kokkulepitud ja siin seatud eesmärgist. Seega ei kajasta see

						2. Täpsustada esimest mõõdikut, sõnastades see: Üldplaneeringute arv, kus on koostöös kohalike kogukondadega kehtestatud metsakasutuse tingimused 3. Lisada mõõdik: kohaliku kogukonnaga kooskõlastatud raiete osakaal KAH aladel. 4. Lisada tegevus: Riigimetsale on tehtud eraldi riiklik planeering, kus on määratud kindlad alad kohaliku elukeskkonna hoidmiseks. Taolisi alasid majandatakse püsimeetsana. RAM: 1. Kommentaar EKO tagasisidele 27.01: Kaasamise kvaliteedi mõõdikuks saab olla vaid kaasamiskavasse kirja pandud eesmärkide täitmine. Kaasamisega rahulolu ei ole objektiivselt mõõdetav. 2. Selgitus planeeringuliigi kohta: üldplaneeringu liigi alla kuuluvad ka üldplaneeringu teemaplaneeringud (nt rohealade või rohevõrgustiku teemaplaneering vms). Täpsustada tegevuste ja MAK kasutatavate mõistete osas läbivalt, et oleks selge, kus ja millal on planeerimise all mõistetud metsakorralduslikku metsamajanduslike tööde planeerimist ehk pikaajaliste metsamajanduslike tegevuste kavandamist (MS § 11 lg 2 p 2) ning millal ruumilist planeerimist, mille eesmärgiks on planeeringu koostamine (PlanS § 1 ja § 3). Nende segiajamine on lugejale eksitav, kuna tekitab katteta ootusi nt kaasamise iseloomu ja ulatuse osas. PlanS §9 vastava põhimõttena on avalikkuse kaasamine märksa laiem kui ainult kodanike ja kogukondade kaasamise. Igapähe on õigus planeerimismenetluses osaleda ja arvamust avaldada. Samuti ei pruugi elanikud ja huvitatud isikud olla kodanikud.	adekvaatselt eesmärgi saavutamist. 4. Huvirühmade aruteludel esitasite sarnase ettepaneku. See ei leidnud konsensust, samuti selgitati, et riigimetsa majandamiseks on planeeringud olemas. Kohaliku elukeskkonna ja arengusuundade planeerimisega tegeletaksegi üldises planeerimisprotsessis. RAM: 1. Lisatud nimetatud mõõdik. Vajab valideerimist. 2. Kohendatud teksti vastavalt märkustele. Ka tegevused selgitavad, milliseid planeerimisprotsesse mõeldakse.

						3. Sõnastuse ettepanek: Metsa kui elukeskkonda planeeritakse avalikkust kaasates üldplaneeringute koostamise kaudu.	
Metsaressursside ning nende rolli ülemaailmses süsinikuringes säilitamine ja sobilik edendamine: - Metsamaa pindala - Metsa tagavara - Vanuseline struktuur ja/või läbimõõdu jaotus - Metsaga seotud süsinikvaru	3. Metsaressurssi majandatakse eesmärgiga pikas perspektiivis suurendada metsasüsinikuaru ning süsiniku sidumise võimet. Metsamaa pindala on säilinud vähemalt tänasel tasemel ja metsa majandamisel liigutakse tulundusmetsa ühtlase vanuselise jaotuse poole.	*Metsa biomassis ning metsamuldades seotud süsinikuaru muutus, HWP, asendusefekt (oleneb valitud stsenaariumist, vajab arutelu, kuidas mõõta asendusefekti) *Metsamaa pindala (ei muutu oluliselt või suureneb) *Metsa tagavara (oleneb stsenaariumist)	Metsade jätkusuutlik majandamine aitab säilitada või suurendada süsinikuarusid orgaanilises aines ja pinnases, sealhulgas talletada süsinikku puittoodetes ja kaasa tuua asendusefekti (puit asendab tarbimises süsinikumahukamaid taastumatuid ressursse). [Selleks liigutakse metsa majandamisel tulundusmetsa ühtlase vanuselise jaotuse poole/Metsa puiduline kasutus on ühtlane] Metsa süsinikuaru ja sidumise võime suurendamiseks tuleb vältida metsamaa pindala vähenemist. Süsinikuaru ja sidumise ning süsinikuringe ja teiste metsa kliimafunktsioonide osas peame omama nii kaasaegset andmestikku, et teha paremaid otsuseid. Süsinikuaru ja sidumise suurendamiseks: - Tulundusmetsade majandamisel liigutakse metsade ühtlase vanuselise jaotuse poole, mis muudab metsade kasutamise ning metsade poolt seotava süsiniku koguhulga ajas stabiilsemaks, ning samuti pakuvad metsad muid mitmekesiseid hüvesid. Vanuselises struktuuris on erinevus kaitstavate metsadega, kus puistute struktuur nihkub vanemate metsade poole. - Puidu kasutust reguleeritakse uuendusraiate pindalade põhised, erinevalt varasema perioodi mahupõhistest eesmärkidest. Kuigi süsinikuarude osas on oluline osa mahul, on mullasüsiniku osas oluline ka raiete ulatus. Näiteks väiksema tagavaraga alade raietel on sama mahu saamiseks vaja raiet teostada oluliselt suuremal alal kui suurema tagavaraga viljakatel kasvukohtadel, samuti on puidu maht pindalaühiku kohta erinev lage- ja turberaiete korral. - Metsade süsiniku sidumisvõime ja talletamise suurendamiseks kasutatakse	EKO: 1. Eesmärk „Metsaressurssi majandatakse eesmärgiga pikas perspektiivis suurendada metsa süsinikuaru ning süsiniku sidumise võimet.“ sõnastada ümber: Metsa süsinikuaru kasvab iga-aastaselt ning süsiniku sidumise võime suureneb. 2. Lisada mõõdik: Iga-aastane raiemaht tasemel, mis suurendab metsades seotud süsinikuaru EEML: süsinikuringes on oluline teada kuidas raiutud puitu süsiniku jätkuvaks sidumiseks kasutatakse 1. Lisada mõõdik: Juurdekasvu ja raiemahu suhe 2. Lisada mõõdik: kütteks kasutava puidu osatähtsus 3. Lisada mõõdik: perioodi jooksul raadatud metsamaa pindala EMPL: Raadamisel elurikkuse taastamise eesmärgil peaks kompensatsiooni-meetmena vähendama vastavas mahus rangelt kaitstavate metsade pindala. Kui uuendusraiate pindala kaudu hakatakse raiemahtu reguleerima siis peavad olema meetmed ka, mis tagavad vajalikus mahus raiete teostamise. Kuidas kompenseeritakse metsade süsinikusidumise võime langemist vananemise tõttu kaitstavates metsades – kas raievanuste langetamisega majandusmetsades?	EKO: 1. Lühiajaliselt süsinikuaru suurendamisele keskendumine ei võimalda saavutada pika-ajalist süsinikuaru suurendamise eesmärki. Süsinikuaru ei saa lõputult suurendada (küllastumine). Seda toetavad ka Euroopa põhised uuringud, nt Kindermann jt (2013) uurisid erinevate kliimastsenariumide alusel kahte metsa majandamise stsenaariumit, kus ühe eesmärgiks oli ladustada suuri biomassi koguseid metsades ja teisel suurendada juurdekasvu ja raiemahtu. Tulemused näitasid, et metsade majandamine Euroopas peaks maksimeerima juurdekasvu, mitte varusid, et olla kliimamuutuste leevendamisel tõhusam. See kehtib eriti piirkondade kohta, kus metsades on juba suur süsinikuaru, nagu paljudes Euroopa metsades. Ajavahemikul 2010–20100 suudaksid Euroopa Liidu 27 liikmesriigi metsad siduda täiendavalt 1750 miljonit tonni süsinikku rohkem kui seisva biomassi maksimeerimisel. Lisaks on tegemist huvirühmade (sh EKO) ühise kokkuleppega sõnastuses: „Metsade süsiniku sidumisvõimet ja talletamist suurendatakse (arvestades puidu kasutamist ja asendusefekti) liigutakse metsade ühtlase vanuselise jaotuse poole“. 2. Raiemahtu ja süsinikuaru ei saa omavahel üks-ühele siduda, kuna lisaks raiete mõjutavad süsinikuaru ka looduslikud protsessid. Seega mõõdikuna võivad tekkida probleemid, kuna suhtarv on negatiivne, kuid seda ei ole võimalik raietega mõjutada (raietel on juba tehtud aga looduslik häiring esineb hiljem). Samuti on vaja arvestada, et süsinikuaru ei saa suurendada lõputult. Kui raiuda 0 tm, aga	EMTTL: 1. Lisada mõõdik: metsa uuendamiseks/metsastamiseks kasutatud puuliigi ja süsiniku sidumise suhe. Välja töötada toetusmehhanism või „süsiniku sidumise tasu“, mida makstakse metsaomanikel, kes taasmetsastavad lageraiealad või metsastavad alasid, mis muuks kasutuseks (põllumajandustootmine) ei sobi. MKM: 1. Jääme seisukohale, et metsamaa pindala fikseerimine ei peaks olema eesmärk omaette. Selles osas tuleks sisse jätta paindlikkus. Oluline on vaadata laiemat sotsiaalmajanduslikku mõju. Kui globaalsed tingimused muutuvad ja näiteks tekib suurem vilja defitsiit siis ilmselt oleks kõigi huvides ka osa metsamaad muuta jälle põllumaaks. Lisaks peaks arvestama asjaolu, et Eesti on juba Euroopa ühe suurima metsamaa pindala osakaaluga riik. Kui sihttase seada, siis ei peaks võrdlema end iseendaga vaid regiooni keskmise või mõne muu referentsväärtusega, mis arvestab rohkem globaalseid arenguid ning tagab Eesti konkurentsivõime kasvu parimal moel. Kui pinnas ja globaalne olukord soosib metsakasvatamist, siis tuleb seda teha, aga kui mõnes kohas saaks rohkem kasu mõne muu põllukultuuri kasvatamisest siis tuleks seda ka kasvatada. 2. Süsinikusidumise indikaatori juures ei tohiks kinni jääda seisukohta, et süsinik peab olema seotud metsas. Kliimaeesmärkide	EMTTL: 1. Mõõdiku lisamine ei ole põhjendatud, kuna on juba kajastatud esimese mõõdiku sees. Oluline on kogusüsinikuaru ja sidumine kogu metsa lõikes. Toetusmehhanismi asemel on tegevustes kompensatsioonimehhanism raadamiste kompenseerimiseks. Oluline on, et raadaja leiaks lahendused, kas siis ise makstes metsastamise eest või tehes seda ise. MKM: 1. Metsamaa pindala säilitamisest ei saa loobuda, kuna näiteks LULUCF sektoris on mets ainus positiivselt siduv sektor, toidu tootmise põhjendusel metsa raadamine on pikas perspektiivis negatiivne kliima võtmes ning ei saa olla põhjendatud. 2. Mõõdikutes on ka HWP osa ehk puittoodetes seotud süsinik, seega ei arvestata ainult metsas seotud süsinikuga.

		mitmekesiseid majandamisvõtteid ja taastatakse kooslusi. - Puidupõhisel tootmisel talletatakse süsinikku eelistatult pika tarbimisahelaga toodetesse. - Ühiskonda teavitatakse puidu kui säästliku materjali kasutamise eelistest fossiilsete materjalide ees. - Riigisektor on eeskujuks puidust ehitusmaterjali kasutamisel eelistades ehitistes puitmaterjali (näiteks läbi riigihangete, kus CO2 jalajälje hindamiseks töötatakse riiklikult välja ja kasutatakse CO2 kalkulaatorit). - Välja on töötatud CO2 kalkulaator, mida saab kasutada hoone terve elukaare süsiniku jalajälje määramiseks ja sellega arvestamiseks hoonete energiaklassi määramisel. - Metsa raadamise, mille käigus tekivad nii kasvuhoonegaaside heitmed kui ka väheneb üldine süsiniku sidumine, negatiivse mõju vältimiseks on loodud süsinikusidumise kompensatsioonimehhanismid. Kompenseerimist ei kasutata pool- ja avakoosluste raadamisel elurikkuse taastamise eesmärgil. - Töötatakse välja mudel metsakuivenduse rajamise mõju osas süsinikubilansile Lisaks nendele tegevustele aitavad süsinikuvaru ja sidumist suurendada veel mitmed teised tegevused, mida on kirjeldatud vastavate eesmärkide all (alates metsakahjustuste ennetamisest kuni taristute rajamiseni). Oluliste andmete kogumiseks: - Metsaressurssi iseloomustavad näitajad, mis annavad ka ülevaadet puude biomassis seotud süsiniku osas, on hinnatud iga-aastaselt statistilise metsainventeerimise käigus. - Metsa biomassis ning mullas seotud süsinikuvaru on hinnatud. /alternatiiv - Töötatakse välja mudelid metsa biomass ja süsinikuvoogude	Siin peaks olema täpsustatud ajaline perspektiiv (talletamist suurendatakse pikemas vaates). Mõõdikuks peaks olema ka puidu kvaliteet mida me metsades toodame. Kestvustooteid mis asendavaid süsinikumahukalt toodetavaid materjale saab teha ainult mädanikuvabast puidust. Arvestada tuleb ka biokütuste kasutamist asendusefekti vaates. EMÜ, P.Kaimre: Süsinikuvaru jälgimine on oluline mõõdik ka rahvusvaheliste kohustuste seisukohast. Nii metsamaa pindala kui puistute tagavara on olulised ja loodetavasti mõistetavad avalikkuse jaoks. Täiendada mõõdikut: Metsa <u>biomass</u> ning metsamuldades seotud süsinikuvaru Lisada mõõdik: metsa tagavara MKM: I mõõdik: Kasulik oleks ju süsinikku siduda metsast saadud kestvustoodetes? Kui vahepeal metsast puit välja viia, siis võib metsas ka süsiniku sidumine väheneda. Kui võimalik oleks mõistlik mõõta kogu süsiniku sidumist, nii seda mis metsas ja mullas toimub kui ka seda mis toimub kestvuskaupades. Süsiniku sidumine toodetes peaks olema prioriteet. II mõõdik: Metsamaa pindala suurendamine ei tohiks olla eesmärk omaette. Võimalik, et mitmetes kohtades, kus praegu kasvab mets oleks sotsiaalmajanduslikus mõttes hoopis kasulik vilja kasvatada. Oluline on, et maa oleks võimalikult ratsionaalselt kasutatud. TÜ, A.Lõhmus:	süsinikuvaru ei suurene, siis mõõdik näitab olukorra halvenemist. EEML: 1. Juurdekasv ja raieaht on 5. alameesmärgi mõõdikuna sisse toodud ning seda hõlmab ka süsinikuvaru mõõdik. 2. Kütteks kasutatava puidu osatähtsus on osa puiduenergeetikast, mis kuulub 9. alameesmärgi alla. 3. Metsamaa pindala on üldine mõõdik, mis hõlmab nii raadatava kui ka metsastatava ala ehk metsamaa pindala muutuse. Eraldi mõõdikuna lisamine ei ole põhjendatud. EMPL: 1. Kuna avakoosluste elurikkus ei ole seotud metsade elurikkuse ning nende kaitsega siis avakoosluste taastamisel range kaitse vähendamine metsaaladel ei ole põhjendatud. 2. Raiekohustuse seadmine erametsades ei ole otstarbekas. Eraomanikud teostavad raieid vastavalt oma vajaduse ning turusituatsiooni alusel. Riigimetsade uuendusraie on juba täna pindalapõhine. 3. Kuna tähtsad on nii süsinikuvaru kui sidumine siis on tegemist kombinatsiooniga majandatavate ning kaitsemetsade erinevatest funktsioonidest. Kaitsealadel on pindalaühiku kohta varu suur ja sidumine väiksem ning majandusmetsades varu väiksem, kuid sidumispotentsiaal suur. 4. Eesmärgi tasemel on välja toodud süsinikuvaru ja sidumise võime suurendamine pikas perspektiivis. 5. Puidu kvaliteet mõõdikuna ei sobi, kuna 10 aasta perspektiivis on tegemist varasemate perioodide tehtud või tegemata otsuste tagajärgedega. Lisatud mõõdik süsiniku sidumine puittoodetes. 6. Palume konkreetsemat ettepanekut, kuidas seda arvesse võtta (milline võiks olla täpne mõõdik). EMÜ:	täitmiseks peaks lähtuma seisukohast, et süsinik peaks olema seotud. Seega tuleb kindlasti arvestada asendusefekte ja ka üle kasvanud metsa süsinikusidumise võimet ning lähtuvalt sellest seada sihttase. EEML: 1. metsade jätkusuutlik majandamine toimub majandatavates metsades. Täna on üle 320 tuhande ha metsi mida üldse ei majandata kuid mis seovad ja talletavad süsiniku. Ka nende metsade süsinik tuleb süsiniku bilansi arvutamise juures arvesse võtta! EMÜ, P.Kaimre: 1. Lisada tegevus: töötatakse välja mudelid metsa biomass ja süsinikuvoogude hindamiseks ning majandamisvõtete mõju selgitamiseks süsinikubilansile 2. Tegevus „Tulundusmetsade majandamisel liigutakse..“ Ühtlase vanuselise jaotuse poole liikumist on võimalik kavandada riigimetsas, erametsakinnistutel jääb see kättesaamatuks eesmärgiks TÜ, A.Lõhmus: 1. Tegevus „...metsamaa raadamist.“: küsimus ei ole ainult üldpindalas. Näiteks kui osa metsa raadatakse põlluks ja samavõrd tekib kuivendatud soodest, siis on koguefekt tugev süsiniku emissioon. 2. KeM kommentaar EKole „Tulemused näitasid, et metsade majandamine...“: see lause on küll adekvaatselt tõlgitud, aga on sisuliselt ja argumendina vale, sest viidatud töö ei käsitle süsinikubilanssi ja ammugi mitte kliimaefekti. 3. Tegevus „Tulundusmetsade majandamisel liigutakse...“: see punkt ei ole seotud süsinikuvaru ega kliimaefektiga ja ei sobi siia. 4. Tegevused: Metsade ühtlane vanuseline jaotus ei ole kliimaeesmärk ja tuleks tervest	EEML: Mõõdiku tasemel arvestatakse kogu süsinikuvaruga. Kuna süsinikusidumist saame suunata just majandusmetsades siis on tegevuse tasemel suunatud tegevusi rohkem majandusmetsa. EMÜ: 1. Tegevus lisatud 2. Metsade ühtlase vanuselise jaotumise poole liikumine ongi arvestatud kogu tulundusmetsa osas. Eesmärk ei ole saavutada täies ulatuses ühtlast jaotust vaid suunata ebaühtlast jaotust ühtlasema poole. TÜ: 1. Puudub ettepanek 2. Jääme sisukoha juurde, et pakutud huvirühmade konsensuslik otsus jääb sama sõnastusega. 3. Antud eesmärk ei tegele ainult süsinikuringega vaid ka metsaressursiga üldiselt. 4. Tegemist ei ole vaid kliimaeesmärgiga. Eesmärk on ka ressursi olemasolu ja olemus. 5. Mitmekesise majandamine on juba kaetud tegevuste all. 6. Lisatud tegevus metsakuivenduse ning süsinukubilansi osas. 7. Arvestatud 8. Ühtlasema vanuselise jaotuse poole liikumine oli huvirühmade, sh juhtkogu vaheline kokkulepe. Tõsi, et valikraiega kujundatavatel metsadel ei ole sellist

			<u>hindamiseks ning majandamisvõtete mõju selgitamiseks süsinikubilansile.</u> - Uuritakse <u>kliimamuutustest ja samuti metsakahjustustest</u> tingitud mõju süsiniku <u>sidumisele ja</u> emissioonile. - Uuritakse võõrpuuliikide kasvatamise võimalusi kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks, sh nende mõju üldisele elurikkusele.	1. Täiendada alameesmärki: Metsi majandatakse eesmärgiga pikas perspektiivis suurendada metsa süsinikuvaru ning süsiniku sidumise võimet. Metsamaa pindala on säilinud vähemalt praegusel tasemel ja <u>metsa vanuseline struktuur on kujundatud võimalikult paljusid hüvesid pakkuvaks. (pole nõus, et vanuseline jaotus peab just ühtlane olema (see oleneb raieviisidest, turgudest, raieringidest). Küll on vanuseline jaotus seotud metsast saadavate hüvedega, kuid hetkel ei ole selge, milline see jaotus võiks tulevikus olla.)</u> 2. Lisada mõõdik: Metsade puidutagavara 3. Lisada mõõdik: Metsade ja nende kasutusahela kliimaefekt	1. Mõõdikut on täiendatud nii biomassi osas, kui ka lisatud muud metsandusega seotud süsiniku sidumise ja talletamise aspektid. 2. Lisatud mõõdik Metsa tagavara MKM: 1. LULUCF arvestusmetoodika seda kajastab ja asendusefekt on bilansis arvestatud. Samas, hinnatakse vaid muutust, mistõttu sidumise kasv sõltub raiemahust. Kuna kriteerium on metsaressursi kohta, siis on ka mõõdikud sõltuvad metsaressursist, kuid täiendatud kogu süsiniku hindamiseks (kuidas saame mõõdikut esitada, vajab veel täpsustamist). Lisatud ka eraldi mõõdik ümarpuidu kohta. 2. Eesmärgiks ei ole metsamaa pindala suurendamine vaid vähenemise vältimine. Tuginedes SEI Kliimaambitsioonide tõstmise võimaluste analüüsile võiks metsatavaid alasid olla ca 110 000 hektarit (metsamaa pindala suurenda), kuid see vajab täpsemat analüüsi (otsime infot tegelike võimaluste kohta). TÜ, A.Lõhmus: 1. Eesmärgi ettepanek on ebaselge. Ei ole selge, milline struktuur vastab võimalikult paljudele hüvedele. Ühtlasema vanuselise jaotuse poole liikumine oli ka huvirühmade, sh juhtkogu vaheline kokkulepe. Seejuures oleme juba kitsendanud seda kokkulepet tulundusmetsadele ehk kaitstavad metsad jäävad kõrvale. Tulundusmetsade ühtlane vanuseline jaotus võiks kõige paremini vastata ka jätkusuutlikule kasutamisele. 2. Mõõdik lisatud. 3. Esimest mõõdikut on täiendatud selliselt, et tuleks välja erinevad süsiniku sidumise ja talletamise aspektid.	sellest punktist eemaldada. Ühtlase vanuselise jaotuse eesmärgiga on tervikuna palju probleeme, sest ei saa olla üldist ühtlast vanuselist jaotust, mis ei arvesta puuliike ja metsa teisi eesmärke kui puiduvarumine. Samuti ei arvesta selline eesmärk alternatiivseid raieviise. 5. Tegevused: Lisada valikraied uuendusraiepõhisele planeerimisele. Nii kliima kui ka teiste ökoloogiliste ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks on vaja metsaressursi kujundada tasakaalustades eri tüüpi raieid. 6. Tegevused: Tegevused peaksid kajastama süsiniku hoidmise eesmärke arvestavat reeglistikku metsakuivendusele. 7. Kustutada tagavara mõõdiku juurest „oleneb stsenaariumist“ (mõõdik ju ei olene, eesmärk võib oleneda). 8. Varasema arvestamine: Kui ei ole selge, milline struktuur ja koosseis pakuvad võimalikult paljusid hüvesid, siis ei saa ju ka öelda, et just ühtlane vanuseline jaotus (ja millise maksimumi juures? eri puuliikidel erinevad?) seda pakuks. Valikraietega kujundatavatel metsadel polegi vanust praeguse metsaseaduse tähenduses. 9. Varasema arvestamine: Metsade ja nende kasutuse kliimaefekti (tervik)mõõtmise mõte oli, et süsinikuvaru ja –sidumine ei ole ainsad metsa kliimafunktsioonid. 10. Varasema arvestamine: Minu arusaamist mööda ei arvesta EKO-le vastamisel kasutatud Kindermann jt (2013) uuring puidu kasutusviise ja arvutab lihtsalt kogu puidu mahu (olenemata kas see on metsas või sealt varutud) üheks. See ei ole ei süsinikubilansi ega kliimaefekti seisukohalt piisav ja annab loomulikult tulemuseks, et raied+juurdekasv annavad kokkuvõttes rohkem puidumahtu	struktuuri, kui uuendusraietega majandatavatel metsadel, kuid seaduse kohaselt peab ka valikraie lubamiseks puistu saavutama (esimese rinde) küpsusvanuse, 9. Ettepanekus puudub arusaam, kuidas mõõdetakse terviklikult metsade ja nende kasutamise kliimaefekti. Kas sel juhul arvestatakse ka metsi külastatavate inimeste süsiniku jalajälgi sinna saabumiseks (kui lennatakse välismaalt siis on loodusturismi jalajälgi näiteks paratamatult suure CO2 jalajäljega). 10. Puidu ükskõik mis kasutamisel peab arvestama ka asendusefekti ning asjaolu, kas tarbimisel tekitatud emissioon on uus (fossiilsed kütused) või biomassi seotud ja uuesti vabastatud ning mis uuesti biomassi kasvuperioodil (olenevalt liigist siis kas paari kuni paarisaja aasta jooksul).

						kui üksnes juurdekasv. Küsimus on aga raietega kaasnevates emissioonides, sh kasutusahelas. EKO: 1. Ei saa olla nõus KeM tagasisides esitatud argumentidega EKO ettepanekutele. Viidatud Kindermanni töö väidab, et sellisel on võimalik maksimeerida süsiniku käivet, ent ei väida, et see oleks kliimamuutuste leevendamisel tõhusaim. 2. KeM toodud argument „Kui raiuda 0 tm, aga süsinikuvaru ei suurene, siis mõõdik näitab olukorra halvenemist.“ – selline olukord ei ole 2030. a ehk 10 aasta perspektiivis realistlik 3. Tegevuste osas jääb selgusetuks, kuidas ühtlane vanuseline jaotumine süsinikuvaru suurendab? Kuna seda ei ole selgitatud, siis me pole tegevuse lisamisega MAKi nõus. 4. Mõõdikut ei saa lisamata jätta argumendiga, et „lisaks raiete mõjutavad ka looduslikud protsessid“. Sel juhul peaks kõik mõõdikud samast lähtekohast üle vaatama, kas seda võivad lisaks mõjutada looduslikud protsessid (nt kliimamuutustest tulenev).	EKO: 1. Puudub ettepanek. 2. Puudub ettepanek. Lisaks raiete mõjutavad süsinikuvaru ka looduslikud protsessid. Seega mõõdikuna raie ja süsinikuvaru sidumisel võivad tekkida probleemid, kuna suhtarv on negatiivne, looduslike protsesside ja raie koosmõjuna. Nt. 2005 jaanuaritorm tekitas kahjustusi ca 32 000 ha. 3. Ühtlane vanuseline jaotumine on huvirühmade konsensus. Ühtlane jaotumine ei suurenda süsinikuvaru vaid võimaldab süsinikuvaru majandusmetsas stabiilsena hoida. 4. Vt p 2 põhjendust.
Metsa tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamine: - Õhusaastea inete sadestumine ja kontsentratsioon - Mulla seisund - Defoliatsioon - Metsakahjustus	4. Metsa tervise ja elujõulisuse tagamiseks on ennetatud metsakahjustuste levikut.	* Kasutusele on võetud eesmärgipärane metsakahjustuste seiresüsteem *Metsakahjustuste pindala majandatavates metsades/ metsakaitse ekspertiisiga lageraiesse määratud puistute pindala *Kahjustuste kõrvaldamise aeg riigimetsas *Pinnasekahjustuste arv metsas/mõjupindala (põhjuste kaupa) *okka-/lehekadu (defoliatsioon)	Metsa tervise ja elujõulisuse tagamine on veelgi olulisem kliimamuutuste valguses. Metsad peavad suutma kliimamuutustega kohaneda ning metsakahjustuste tekkimise ja leviku ennetamiseks tuleb koguda kvaliteetseid andmeid ning kasutada sobilikke majandamisvõtteid. Tegevused metsakahjustuste leviku ennetamiseks: - Arendatakse ja võetakse kasutusele metsakahjustuste seiresüsteem. Seirel arvestatakse ka kahjustuste leviku prognoosiga. - Jälgitakse invasiivsete ja ohtlike võõrliikide levikut ning töötatakse välja meetmed nende leviku tõkestamiseks.	EKO: 1. Täiendada eesmärki, sõnastades järgmiselt: Metsa tervise ja elujõulisuse tagamiseks ennetatakse metsakahjustusi läbi prognoosimise ja seiresüsteemi arendamise ja majandatavas metsas kasvukohatüübile sobilike metsa majandamisvõtete kasutamise, loodusemetsade kaitse, omamaiste puuliikide ja segapuistute kasvatamise soodustamise. 2. Lisada mõõdik: Loodusemetsade pindala (SMI andmetel) EEML:	Üldine kommentaar: eesmärgi sõnastusest on välja võetud tegevused, kuna need kajastuvad eraldi veerus. EKO: 1. Ettepanek hõlmab tegevusi eesmärgi saavutamiseks (st ei ole eesmärgi osa). 2. Ei ole selget seost toodud eesmärgi saavutamise ja loodusemetsade mõõdikut saab kasutada 7. alameesmärgi juures, kuid enne tulevad need defineerida. Praeguste definitsioonide kohaselt on vanu loodusemetsi (Natura) pindalalt palju rohkem kui loodusemetsi (SMI), mis ei ole loogiline. Tegeleme definitsiooniga. EEML:	EMTTL: 1. lisada meede: taastehtestatakse teatise esitamine metsauundustöödel. Metsaomanik esitab teatise kasutatud metsakultiveerimismaterjali kohta (eraldis, taimekogus, päritolu, sertifikaat, tarnija). Nimetatud meede on otsene tegevus metsakahjustuste leviku ennetamiseks -seire, jälgimine.	EMTTL: 1. Ei ole lisatud. Varasem metsaistutamise teatamine oli maaomanikele lisabürokraatia, mida paljudel juhtudel ei järgitud ning metsauundustööd tehti ilma teatist esitamata, lisaks ei olnud ka siis kohustust taime päritolupiirkonda märkida. Toetuse andmisel täna esitatakse juba põhitunnistuse nr, tarnija, taimeliik. Kaaluda võiks metsaregistrisse eraldi andmevälja tegemist, kus omanik saaks vastavat infot anda. Ühe tegevuseks on planeeritud invasiivsete ja ohtlike võõrliikide leviku jälgimine ning nende

- Metsamaa degradeerumine			- Majandatavas metsas kasutatakse mitmekesiseid, kasvukohatüübile sobilike metsa majandamisvõtteid, vältimaks metsa ja pinnase kahjustamist. Nende majandamisvõtete välja töötamiseks kasutatakse metsamulla seisundi uuringuid. - Metsa majandamisel eelistatakse väikese pinnase erisurvega masinate kasutamist. - Puistute koosseisu kujundamisel arvestatakse metsade tüüplekindsusega. - Soodustatakse kodumaiste puuliikide ja segapuistute kasvatamist ning juurepessuga nakatunud aladel biopreparaatide kasutamist. - Leevendamaks invasiivsete patogeenide levimist ja levitamist toetatakse metsa uuendamist Eestis kasvatatud metsataimedega. - Metsatulekahjude ennetamiseks on veevõtukohtad terviklikult planeeritud ja tagatud neile ka juurdepääs. - Ulukikahjustuste vähendamiseks on tõhustatud jahindusorganisatsioonide ja maaomanike vahelist koostööd.	Lisada mõõdik: Eraldi tuuakse välja ulukikahjustuste pindala. EMPL: Metsakahjustuste leviku ennetamiseks tuleb vähendada rangelt kaitstavate metsade pindala vähemalt Läänemere regiooni keskmisele tasemele 7%. Seadusandlike meetmete väljatöötamine, mis võimaldavad operatiivset sekkumist kaitsealadelt patogeenide leviku tõkestamiseks. EMÜ, P. Kaimre: Süsteemse seire vajadust rõhutati alusuuringus TÜ, A. Lõhmus: 1. Täiendada alameesmärki: Metsakahjustusi ennetatakse tõhusalt, kasutades prognoosi- ja seiresüsteeme ning majandatavas metsas kasvukohatüübile sobilike ja metsa vastupidavust ja taastumisvõimet parandavaid majandamisvõtteid. 2. Täiendada II mõõdikut: Metsakahjustuste pindala ja tugevus majandusmetsades. <i>(see täiendus on vajalik selleks, et vältida vaidlust selle üle, kas kaitsealustes metsades saab puude suremist nimetada kahjustuseks. Tegelikult on suurtel kaitsealadel soovitud seisundi osaks ka looduslik häiringurežiim.)</i> 3. Lisada mõõdik: Kahjustusalade taastumiskiirus 4. Lisada mõõdik: Metsamuldade kahjustused	Ulukikahjustused ei ole hea mõõdik, sest kajastab üksnes ühte kahjustajat. Lisaks ulukikahjule on kliima soojenemise valguses samaväärsed ka putukate ja seenpatogeenide poolt tekitatud kahjustused. Seega arengukava tasemel on metsakahjustusi mõistlik vaadata koos, mitte eraldi. Samas on probleemiks see, et kui seiresüsteemi täiendatakse, võib see anda metsakahjustuste pindala suurenemise lihtsalt seire paranemise tõttu. Alternatiivina pakume: metsakaitse ekspertiisiga lageraiesse määratud puistute pindala, mis hindab üldist metsade tervislikku seisundit. Siin tuleb arvestada, et see näitab seda, kui palju alasid läheb raiesse enne õiget aega. Nende kahjustatud puistute kohta, mis on raievanuse saavutanud, infot ei ole. Seega ei ole tegelikult teada, kui suur osa puistuid on kahjustatud erinevate kahjustajate poolt. EMPL: Kaitsealad moodustatakse, et täita elurikkuse kaitse eesmärgi. Metsakahjustuste leviku ennetamiseks ei ole kohane vähendada kaitstavate alade kogupindala, vaid see sõltub kaitsevajadustest. Pakutud meetmed on võimalik tegevus, mis vajab pikemat arutelu. Mitmete ohtlike taimekahjustajate korral rakendatakse tegevuskavasid, mis näevad ette raieid sõltumata sellest kas tegemist on majandusmetsa või kaitsealaga (nt männi laguuss, aasia sikk). EMÜ: On olemas nii mõõdikuna kui ka eraldi tegevuste all. Peamine rõhk on seirel, aga selle juures tuleb arvestada ka prognoosidega. TÜ: 1. Ettepanek hõlmab tegevusi, mis ei ole eesmärgi osa, vaid kuuluvad tegevuste veergu. 2. Mõõdikule lisatud majandatavad metsad, kuid ei ole selge, mida	EEML: 1. kaitsealadega piirnevatel erametsadel on oht metsakahjustuste levikuks kaitsealadel olevatest kolletest (üraskikahjustuse). Ohtlike kahjurite leviku tõkestamiseks toetatakse kahjustuste leviku tõkestamiseks rakendatavaid abinõusid ja lubatakse ka mittemajandatavates metsades metsakaitse ekspertiisi tulemusel koldeid likvideerida. 2. Ulukikahjustuste ennetamise tagamiseks ka maaomanikega koostöö sujuvamaks muutmiseks kehtestatakse maksimaalne jahipiirkonna suurus. EMÜ, P.Kaimre: 1. Toetan tegevust: arendatakse ja võetakse kasutusele metsakahjustuste seiresüsteem TÜ, A.Lõhmus: 1. Tegevused: Puistute tuulekindluse kujundamise juurde palun lisada tegevus, mis adresseerib riske, et lageraie võib avada ümbruskonna täiendavatele tuulekahjustustele. Riske saab vähendada eeskätt raiete, aga ka näiteks säilikpuude ruumilise planeerimise kaudu. 2. Tegevused: /ma ei ole erialaekspert, kuid, põhimõttena võiks arutada:/ Suure juurepessukahjustusega puistute raie järel keelatakse järgmises põlvkonnas samale alale kuuse kultiveerimine 3. Varasema arvestamine: Pinnasekahjustuste puhul on mõjupindala (põhjuste kaupa)	leviku tõkestamiseks meetmete välja töötamine, seega saaks antud ettepaneku valguses neid meetmeid ka kaaluda. EEML: 1. Mitte arvestada. Tegevusena on toodud, et töötatakse välja meetmed nende leviku tõkestamiseks. Toetamine on vaid üks meede. Ka täna on võimalik metsakaitse ekspertiisiga (MKE) mittemajandatavates metsades koldeid likvideerida, kui ei minda vastuollu kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärkidega. 2. Mitte arvestada. Jahindusnõukogu kehtestab minimaalsed laskeliimiidi ja läbi selle peaks olema tagatud ka ulukikahjude väiksem arv. Maksimumpindala seadmine ei ole põhjendatav koostöö sujuvuse eesmärgil, kuna jahiseltsi ning maaomaniku koostöö ei ole mõõdetav jahipiirkonna suuruse kaudu EMÜ, P.Kaimre: 1. Toetusavalduus, puudub ettepanek. TÜ, A.Lõhmus: 1. Täheviiga. Õige sõna oli „tulekindlus“ 2. Mitte arvestada. Keelamine ei kannata tihti vilja, pigem motiveerida segapuistute rajamist ja biopreparaatide kasutamist. 3. Lisatud mõõdikuna „mõjupindala (põhjuste kaupa)“ – aga vajab sisustamist, kuidas seda mõõta.

					mõeldakse tugevuse all. Vt ka EEMLile koostatud vastust alternatiivi kohta. 3. Metsaseaduse § 25 kohaselt on metsaomanik on kohustatud rakendama metsa uuendamise võtteid vähemalt 0,5 hektari suuruse pindalaga hukkunud metsaosades või raiesmikel kahe aasta jooksul hukkumisest või raiest arvates. Hiljemalt viie aasta pärast (va erijuhud) peavad kasutatud võtted tagama metsa uuenemise. Sellisel kujul mõõdik ei anna lisateavet. Saame anda statistikat selle kohta: Kahjustuse kõrvaldamise aeg riigimetsas (lisatud). 4. Ettepanek on üldine, kas mõeldakse pinnase tihenemist, rööpaid vm? Pakume mõõdiku, kuid sellega tuleks edasi tegeleda ja täpsemalt sisustada.	parem mõõdik kui arv. Põhimõtteliselt on arvestus tehtav sarnasel alusel nagu ulukikahjustuste põhjal (intensiivsus proovalade või eraldiste lõikes). EKO: 1. Loodusmetsa mõiste on defineeritud metsa aastaraamatus ning selle kohta järjepidevalt SMlga statistikat kogutud. Definitsiooni muutmise ei ole aktsepteeritav, see muudaks statistika võrreldamatuks ja suurendaks läbipaistmatust. 2. Lisada tegevus: Toetatakse metsaomanikke, kes on suutnud metsi looduslikult uuendada, sobivate puuliikidega	EKO: 1. Oleme selgitanud, miks loodusmetsa definitsioon tuleb üle vaadata. Eesmärk ei ole lihtsalt metsi kaitse alla võtta, vaid teha seda teadmispõhiselt ning lähtuda väärtusest. 2. Looduslik uuenemine on passiivne, seda ei ole vaja toetada. Mh soodustab ettepanek lageraiete intensiivistumist, kuna lageraialad uuenevad looduslikult kõige paremini.
Metsade tootlike funktsiooni de säilitamine ja ergutamise (puiduliste ja mitte-puiduliste): - Juurdekasv ja raie - Ümarpuut - Mittepuidulised saadused - Teenused	5. Metsa puidulised ja mittepuidulised saadused ja teenused on mitmekesised ning nende kasutamine säilitab metsa elurikkuse, produktiivsuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse.	*Majandatava metsa juurdekasvu suhe raieahtu *Hooldusraiate pindala *Lageraie pindala suhe turbe- ja valikraiate pindalasse *Metsa kõrvalkasutus, nt elanike arv, kes käivad seenel ja marjul ja külustuskoormuse hinnang *Metsaga seotud ökosüsteemiteenused (mittepuidulised saadused ja teenused) on kaardistatud ja hinnastatud	Metsa puidulisi ja mittepuidulisi saaduseid ning teenuseid kasutatakse jätkusuutlikult. Majandatavas metsas keskendutakse lisaks juurdekasvu suurendamisele, mis ühtlasi aitab siduda rohkem süsinikku ja muuta metsad tootlikumaks, ka mittepuiduliste saaduste ja teenuste arendamisele, võimalusel kombineerides erinevaid eesmärgi. Metsa lisandväärtuse arendamiseks ja mitmekesisemaks kasutamiseks on oluline sõlmida kokkulepped maaomanikuga nii erinevates planeerimisprotsessides kui ka kommertstegevuseks. Selleks: - Metsamajanduslike võtete, sh raiete kriteeriumite kehtestamisel arvestatakse lisaks elurikkusele sotsiaal-majandusliku ja kultuurivaldkonna vajadustega. Selleks analüüsitakse raieahtu alampiiri, mis arvestab kriitiliselt sotsiaal-majanduslikke vajadusi. Lageraie piirpindala on väiksem (5 ha). - Edendatakse mitmekesisemate raievõtete kasutamist, sh läbi	EKO: 1. Lisada eesmärk: Metsade mittepuiduliste väärtuste säilitamiseks kasutatakse uuendusraiate asemel laialdaselt teisi raieviise. 2. Lisada mõõdik: valikraiate pindala EEML: Lisada FE indikaatorite hulka raidmed? EMPL: Arengukava peab võimaldama majanduslikult jätkusuutliku metsamajandamist ja metsatööstust. Eestis toodetud puittooted pole tulevikus konkurentsivõimelised kui metsamajandamisele ja metsatööstusele on seatud rangemad piirangud kui teistes meie regiooni EL riikides. TÜ, A. Lõhmus: 1. Täiendada alameesmärki: Metsa puidulised ja mittepuidulised saadused ja teenuseid on mitmekesised ning nende kasutamine säilitab metsa elurikkuse, produktiivsuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse.	EKO: 1. Tegemist ei ole eesmärgi, vaid tegevuse ettepanekuga. Ei ole ka selge, mida teiste raieviiside all mõeldakse ja puudub selge põhjendus ettepanekule. 2. Mõõdikuna on lisatud lageraie suhe turbe- ja valikraiate pindalasse, kuna see aitab mõõta üldiselt lageraie alternatiivide kasutamist (probleemistikus on välja toodud liigne lageraie kasutamine). EEML: Ettepanek jääb ebaselgeks. EMPL: Ettepanek jääb ebaselgeks või puudub. Konkurentsivõimet on käsitletud 9. alaeesmärgi all. TÜ, A. Lõhmus: 1. Alaeesmärki on täiendatud. 2. Täiendus võib pigem kitsendada võimalusi teemaga edasi tegelemiseks ning ei ole selge miks on seda vaja. Vahearuanetes saab ka selgitada, kui sama tegevust on korratud. 3. Lisatud mõõdikuna lageraie suhe turbe- ja valikraiate pindalasse. 4. Metsa kõrvalkasutust oleks vaja mõõta, kuid see vajab edasist tööd, et välja selgitada, millist statistikat riigis kogutakse ja on võimalik koguda. Mõõdik on praegu alternatiivina	EMTTL: 1. luuakse avalik infosüsteem metsas kasutatud herbitsiidide, pestitsiidide kohta (kärsaka tõrje). Seeni, marju korjav inimene peab teadma, kas antud metsaalal on kasutatud kemikaale. EMT AÜ: 1. Marge järgneva lause kohta : „Raietele võivad kehtida ka ajutised ja/või piirkondlikud erisused vastavalt kohaliku arengusuundi määravatele üldplaneeringutele või kokkulepetele metsaomanikega.” Sisuliselt tähendaks lause seda, et raiete ajutiste ja-või piirkondlike erisuste tekitamise kaudu hakkaksid senise ühtse metsapoliitika asemel metsapoliitikat teostama eraldi kohalikud omavalitsused. Näiteks võib selle punkti teostumisel üks omavalitsus lubada lageraielangi suuruseks piiranguteta ala või teine omavalitsus keelustada teatud piirkonnas lageraie. Piirkondlikuks erisuseks võib arvata ka suurt osa KOV territooriumist. Samuti võiks eeltoodu korral iga omavalitsus hakata määrama ka näiteks	EMTTL: RMK hallatavate metsade kohta on selline info kaardikihina olemas, erametsades on kohustus ala märgistada. EMT AÜ: 1. Teatud juhtudel võib kohalik omavalitsus seada piiranguid ka ilma maaomaniku nõusolekuta (avalik huvi). Vajalik on välja töötada selgemad juhised planeerimiseaduse sätete rakendamiseks. 2. Osaliselt arvestatud. Sõnastus muudetud vastavalt huvirühmade arutelude tulemustele.

			metsaomanike teavituse metsaühistute kaudu erametsaomanikke nõustades. - Puidukasutuse kõrval otsitakse võimalusi ka metsa mittepuidulise ressursi paremaks kasutamiseks ja turundamiseks ning metsa kui terviku lisandväärtuse suurendamiseks. Neid võimalusi uuritakse, sh sobilikke metsamajandamise viise, ning tutvustatakse ka metsaomanikele, mh ka metsaühistute kaudu. - Metsi hooldatakse aktiivselt, et tagada nende tootlikkus ja kvaliteetne puit. Samuti vajavad hooldamist inimese elukeskkonda panustavad metsad (nt puhkemetsad). - Raietele võivad kehtida ka ajutised ja/või piirkondlikud erisused vastavalt kohaliku arengusuundi määravatele üldplaneeringutele või kokkulepetele metsaomanikega. - Raietel säilitatakse looduselemente ja visuaalselt tähelepanutõmbavaid puid. - Kommertstegevus võib metsas toimuda vaid eelneva kokkuleppe alusel kolmanda isiku ja maaomaniku vahel. Kommertstegevuse metsas lepib kolmas isik maaomanikuga kokku. Metsa mittepuiduliste saaduste ja teenuste määramiseks ja hindamiseks peab olema vajalik teave. Selleks: - Kaardistatakse, hinnastatakse ja pannakse suhtelisse tähtsusesse puidutoomisest tuleneva rahavooga metsa mittepuidulised teenused ja saadused ökosüsteemiteenuste kaardistamise ja hinnastamise käigus. - Luuakse alus metsa ökosüsteemiteenuste pidevaks arvestuseks ja nende väärtuste kasutamiseks erinevatel planeeringutasemetel	2. Täiendada I mõõdikut: Metsaga seotud ökosüsteemiteenused on <u>esmaselt</u> kaardistatud ja hinnastatud. <i>(mu meelest on see oluline sõna, sest see protseduur alles areneb ja ilmselt on seda põhjust edaspidi veel palju muuta, mh olenevalt keskkonnateenuste turgudest)</i> 3. Lisada mõõdik: valikraiete pindala (koos II, III ja IV mõõdikuga- <i>kõik need mõõdikud peaksid olema suhtestatud optimaalsesse. Eesmärk ei ole ju võimalikult palju hooldusraieid teha, vaid nende kaudu võimalikult hästi metsa funktsioone edendada jne.</i>) 4. Lisada mõõdik: elanike arv, kes käivad seenel ja marjul 5. Lisada mõõdik: loodusturismi aktiivsus MKM: 1. III mõõdik: Juurdekasvu saaks indikaatorina kasutada kui see suhestada millessegi. Absoluutväärtusena tekivad vastuolud teiste indikaatoritega. 2. IV mõõdik: Raiemahtudele alam või ülempiiride seadmine ei tundu mõistlikuna. Pigem peaks see olema turu reguleerida. Selles sektsioonis võiks mõõta pigem nende valdkondade lisandväärtust, mis ei ole otseselt seotud puidu saagimisega (loodusturist, marjad jne)	lisatud (ilmselt küsitluste kaudu saab hinnata). Ressursikättesaadavust kirjeldab pigem ökosüsteemiteenuste hindamine. 5. Ettepanekust ei ole aru saada, mil viisil loodusturismi aktiivsust mõõta. Selle asemel on lisatud ühe võimalusena külastuskoormuse hinnang. MKM: 1. Lisatud mõõdikuna juurdekasvu suhe raiemahtu 2. Mõõdikutes ei ole raiemahule alam- või ülempiiri seatud, kuid piirid tulenevad valitud raiestsenaariumist ehk sellest, mida me soovime saavutada (nt kliimavõttes). Vt metsa kõrvalkasutuse kohta selgitus TÕ 4. ja 5. ettepaneku kommentaaris.	raievanust, sest pole öeldud milliseid raiete erisusi (kas raieliigilise, vanuselise, raieala suuruse või muu) KOV üldplaneeringuga määrata saab. Ettepanek. Lõik peaks olema järgneval kujul: „Raietele võivad kehtida ajutised ja/või piirkondlikud erisused vastavalt kohaliku arengusuundi määravatele üldplaneeringutele ainult kokkuleppel metsaomanikega või riigimetsa valdajaga. 2. Märge lause kohta „Kommertstegevuse metsas lepib kolmas isik maaomanikuga kokku.” Võiks kaaluda sõnastuse täpsustamist. Ettepanek lause kohta: „Planeeritav kommertstegevus metsas, mille teostaja pole maaomanik, tuleb kokku leppida maaomaniku või valdajaga” EEML: 1. majandatavates metsades loobutakse lageraiete lubatud raievanustest EMÜ, P.Kaimre: 1. Lisada tegevus, sarnane 5. alaeesmärgi tegevuste veeru viimase kirjega (väljavõte alusuuringust) : luuakse alus metsa ökosüsteemiteenuste pidevaks arvestuseks ja nende väärtuste kasutamiseks erinevatel planeeringu- ja otsustustasemetel ELTÜ: ettepanek tegevuste kohta: 1. Kaitsealadel on loobutud lageraietest ja rakendatakse piiratud ulatuses ainult püsimeetsandust ning seal teenitakse, kaitse-eesmärke arvestades, mittepuidulist tulu. 2. Eest metsade elurikkus ja metsaökosüsteemide terviklikkus on tagatud ja seeläbi saab Eesti ühiskond ja majandus teenida	EEML: Tegevuse tasemel on öeldud, et arvestama peab ka muude valdkondadega, seega majanduslikel kaalutlustel raievanuste kaotamine ei ole põhjendatud. EMÜ, P.Kaimre: 1. Arvestatud ELTÜ: 1. Kaitsealadel toimub majandustegevus vastavalt kaitse eeskirjadele. 2. Tegemist ei ole tegevuse vaid eesmärgiga.

						uuenevas maailmas nii reaalselt mittepuidulist kui ka maine tulu. TÜ, A.Lõhmus: 1. I mõõdik: täpsustada, et majandatud metsades! juhin tähelepanu, et säästliku metsanduse mõõdik on seejuures võrdlus netojuurdekasvuga. Nt https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/forest-growing-stock-increment-and-fellings-3/assessment 2. Tegevus „Lageraiete piirpindala on väiksem (5 ha).“: mida see tähendab? Tegevus peaks olema suunatud maastiku sidususe hoidmisele, korraga raiutava eraldise pindala on ainult üks komponent selles. 3. Tegevused: Juurdekasvu suurendamine ei ole majandusmetsa põhieesmärk ning konkreetne osutus kliimapolitikale ei ole sellisel kujul õige (vt eespool Kindermann jt 2013 uuringu kohta). Ettepanek: sõnastada „keskendutakse lisaks puidutootlikkusele ka...“. 4. Varasema arvestamine: Seened-marjad (vrd ka MKM kommentaariga): tegemist on suurel määral rekreatiivseid väärtusi loova funktsiooniga, seepärast on oluline mõõdik just inimeste arv või rahulolu (mida tõesti on hinnatud küsitlustel). Kuna valdav osa inimesi korjab oma tarbeks, siis ei ole mõju mõõdetav tavapärase lisandväärtusena. 5. Varasema arvestamine: Loodusturismist: külastusi mõõdetakse ainult selleks ettevalmistatud paikades. Loodusturismi saab jälgida küll, kui turismistatistika eristab turismiliike. Praegu seda ei tehta, aga tegelikult kogutakse sama täpsusastmega infot küll (teiste asjade kohta, sh registreeritakse isegi rohealade külastamist linnades). EKO:	TÜ, A.Lõhmus: 1. Lisatud täiendus majandatud metsa osas. 2. Tegemist on tegevusega, mis suunab metsade majandamisel korraga väiksemaid alasid raiuma. 3. Kirjeldus ei eeldagi, et juurdekasvu suurendamine on peaeesmärk vaid toob välja, et on teisi eesmärke ka. 4. Mõõdikuna olemas inimeste arv kes käivad marjul ja seenel. 5. Uurida statistikaametilt ehk mis ulatuses antud statistikat kogutakse. Muidu ei oska kommenteerida. EKO:

						1. Tegevustest jätta välja „lisaks juurdekasvu suurendamisele“ kuni ei ole selge ja kokku lepitud, mida juurdekasvu suurendamine endast kujutab 2. Jätta välja tegevustest „Selleks analüüsitakse raiemahu alampiiri, mis arvestab kriitiliselt sotsiaal-majanduslikke vajadusi.“ kuna ei tulene alusuuringust ega huvirühmade konsensusel. 3. Jääd selgusetuks, mis on tegevustes toodud „Lageraiete piirpindala on väiksem (5 ha).“ Mis on piirpindala, kust tuleneb 5 ha, millistes metsades see kehtib jne. 4. Ettepanek sõnastada tegevus „Samuti vajavad hooldamist inimese elukeskkonda panustavad metsad (nt puhkemetsad).“ ümber järgmiselt: „Inimese elukeskkonda panustavaid metsi majandatakse püsimeetsana.“	1. Kuna juurdekasv on antud kriteeriumi mõõdik siis selle eemaldamine ei ole põhjendatud. 2. Tegemist on konsensusel punktide, mis saavutati huvirühmade viimasel kohtumispäeval huvirühma väljapakutud punktina.
Metsa ökosüsteemide bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, kaitsmine ja asjakohane parendamine: - Metsade puuliigilise koosseisu - Uuenemine - Looduslikkus - Võõrpuuliigid - Surnud puit - Geneetilised ressursid	6. Mets on mitmekesine nii vanuseliselt struktuurilt kui ka puuliigiliselt koosseisult ja on uuenenud kasvukohale sobilike puuliikidega. Metsa geneetilisi ressursse säilitatakse.	*Erametsade lageraialade uuendamise osakaal *Noorendike puuliigilise koosseisu/ mitmeliigilise koosseisu * Segametsa pindala (FE mõõdik 1.1b) *Eestis erataimlate poolt toodetud metsaistutusmaterjali osakaal erametsas kasutatud metsaistutusmaterjalist *Rajatud seemlate arv/seemlaseemne varu puuliigiti (kg) *Puuliikide arv, millele on moodustatud geenireservimetsad või tagatud geneetilise mitmekesisuse säilitamine ex situ	Metsa vanuselise struktuuri ja puuliigilise koosseisu kujundamisel on oluline suunata metsaomanikke metsade uuendamisel ja metsakasvatustlike võtete kasutamisel. Sama oluline on sobiliku, eelistatud kohaliku, ja piisava kvaliteetse kultiveerimismaterjali kättesaadavus ehk Eestis peab olema piisav seemne- ja istikuvaru heade omadustega varieteetidest. Metsade geneetiline mitmekesisuse säilimine on eriti kliimamuutustega kohanemise võtmes oluline kõigile erinevatele valdkondadele. Metsaomanikke suunatakse: - Metsa uuendamisel soodustatakse kasvukohale sobilike, kohaliku päritolu ja eeskätt omamaiste metsataimede (sh seemnete) kasutamist. - Erametsade puuliigilise koosseisu parandamise suunamine pikas perspektiivis läbi erametsaomanike metsakasvatustlike tööde motiveerimise ja toetamise.	Märkused: EKO ettepanekud tõstetud vastavalt sisule 7. alaeasmärgi alla koos tagasisidemega. EEML: Lisada mõõdik: imporditud istutusmaterjali osakaal Lisada mõõdik: seemlast pärit seemnete osakaal EMTTL: a) raiemikud uuendatakse kasvukohale sobilike, kohaliku päritolu ja kohalike taimlate poolt toodetud metsakultiveerimismaterjaliga; b) metsade uuendamisel kasutatakse ainult kvaliteetset, kohaliku päritolu ja kohalike taimlate poolt toodetud metsakultiveerimismaterjali; c) võimalike keskkonnamõjude vähendamise ja vältimise eesmärgil luuakse metsakultiveerimismaterjali tarnijatele, kes tarnivad Eestisse metsakultiveerimismaterjali, mis on kasvatatud täielikult või osaliselt väljaspool Eestit, täiendavad	EEML: 1. Mõõdikuna lisatud „Eestis erataimlate poolt toodetud metsaistutusmaterjali osakaal erametsas kasutatud metsaistutusmaterjalist“, mis hõlmab sisuliselt ka tehtud ettepanekut. 2. Teine mõõdik on väga spetsiifiline. Ainult seemla seemnete kasutamine tänases olukorras ei ole mõistlik, kuna seemlaid on vähe ning geneetilise mitmekesisuse säilitamiseks tuleks kindlasti kasutada ka puistutest varutud seemneid. Mõõdikuna võib kasutada rajatud seemlate arvu, et tagada tulevikus parem seemnete kättesaadavus. EMTTL: Ei ole eesmärgi ega mõõdiku ettepanekud. Saab arvestada osaliselt tegevuste planeerimisel. a) Kohalike taimlate toodetu osas ei oldud üksmeelel. See, et raiemikud uuendatakse kasvukohale sobilike, kohaliku päritolu metsataimedega on kokkulepe olemas. b) Vt eelmist punkti.	EMTTL: 1. jääme oma esialgsete ettepanekute juurde. 2. Lisaks märgime, et juhtkogul puudub igasugune ülevaade Maaeluministeriumis (või teistes ministeriumites) väljatöötatavatest dokumentidest jms., mis mõjutavad metsandust. Seega viide või vastutuse/otsustamise suunamine institutsiooni, mille tegevuses juhtkogu ei osale nõuandva organina, on ebaõige. Metsade uuendamine on otseselt seotud metsandusega ja seega tuleb kõik metsade uuendamisega seonduv uues arengukavas ka käsitleda. MKM: 1. *Rajatud seemlate arv Antud indikaator ei mõõda soovitud tulemust. Tuleks mõõta pigem toodetud taimede (seemnete) arvu. Seemlaid võiks pigem olla vähem, aga need peaks olema efektiivsed ja innovaatilised. 2. „Eestis erataimlate poolt toodetud metsaistutusmaterjali	EMTTL: 1. Võtame teadmiseks. 2. Võtame teadmiseks. MKM: 1. Arvestatud. „Rajatud seemlate arv“ asendatud „seemlaseemne varuga“, mis siis peaks näitama parema seemne hulka. 2. Geograafilised piirangud kultiveerimismaterjali kasutamisele on juba seatud ning see tuleneb pigem looduskeskkonnast ja puude

- Metsa kiilustatus - Ohustatud metsa liigid - Kaitstav mets - Enamlevinud metsalindude liigid			<u>- Soodustatakse kodumaiste puuliikide ja segapuistute kasvatamist.</u> - Metsa uuendamise ja hooldamise võimaluste ning metsaomaniku kohustuste teavitamisel on oluline roll nõustamisel metsaühistute kaudu. - Metsa uuendamisel kasutatakse kvaliteetset kultiveerimismaterjali. Kvaliteetse kultiveerimismaterjali olemasolu tagamiseks: - Edendatakse kohalike metsataimede tootmist, seejuures toodab riigimetsa majandaja metsataimi riigimetsa tarbeks ja erasektor erametsa jaoks. - Kontrollitakse metsataimede kvaliteeti, rajatakse järglaskatseid ning uuritakse taimede päritolupiirkondade sobivust. - Riik hoiab ja mitmekesistab vajalikku metsapuude seemnevaru Geneetilise mitmekesisuse tagamiseks: - Metsapuude geneetilist mitmekesisust on analüüsitud ja vajadusel võetud kasutusele säilitavad meetmed.	metsakultiveerimismaterjali kvaliteedi ja Eesti keskkonnale vastavuse kontrollimehhanismid ning vastutuse ja keskkonna- ja varalise kahju hüvitamise mehhanismid lõpptarbija ees. EMÜ, P. Kaimre: Jätkata MAK2020s esitatud mõõdiku kasutamist: erametsades tehtud uuendusraiate metsastamise kohta Noorendike puuliigilise koosseisu kasutamine mõõdikuna on küsitav Lisada mõõdik: Uuendatud on 40% erametsade uuendusraie lankidest HTM: Ettepanek on lisada mõõdik, millega tagatakse metsade bioloogilise mitmekesisuse mõõtmine, kuna hetkel esitatud mõõdikud käsitlevad ainult lageraiealaid ja noorendikke. Elurikkuse alal on ka OECD-I mitmed head indikaatorid, nt selless konteksti sobiks võib-olla ohustatud taimeliikide osakaal (https://data.oecd.org/biodiver/threatened-species.htm#indicator-chart). TÜ, A.Lõhmus: Lisada mõõdikud: * Segametsade osakaal * Püsimeetsana majandatud puistute pindala * Vanade loodusemetsade pindala	c) 14.12.2019 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajate vastaseid kaitsemeetmeid. Nimetatud määrus kohustab täiendavalt tarnijaid võtma kasutusele meetmeid parema taimetervise tagamiseks. Maaeluministerium on EL taimetervise määruse valguses täiendamas vastavate sätetega taimekaitseasutust. EMÜ: 1. Nimetatud mõõdik ei anna head ülevaadet. Kuna erametsa uuendatud alade pind arvutatakse turustatud taimekoguste järgi, mida jagatakse uuendusraiate pindalale, aga turberaie korral eeldatakse pigem looduslikku uuenemist, siis tuleks edaspidi mõõdikuna kasutada erametsade lageraie alade uuendamist. 2. Noorendike puuliigilist koosseisu saab hinnata, tehes päringu metsaregistrisse. Näiteks saab teha väljavõtte, kui suurel alal noorendikest on enamuspuuliigi osakaal 70% ja rohkem). Samas ei ole seda mõttekas igal aastal hinnata (uuenemine pika viibega), kuid arengukava lõpp-perioodis hindamine võimaldab hinnata elluviidud tegevuste tõhusust kogu arengukava perioodi jooksul ning seeläbi aitab ettevalmistada järgmise perioodi arengukava. HTM: OECD ei sobi, kuna näitab kõiki taimeliike, mitte vaid metsataimi. Küll on aga ettepaneku valguses täiendatud 7. alaeasmärgi mõõdikuid (elurikkuse hindamiseks). TÜ: 1. Arengukava periood on 10 aastat ning sel ajal saame vaid teatud arenguklassides suunata segapuistuks kujundamist (noorendikud). Seetõttu sellisel kujul pakutud mõõdik ei sobi (ei anna meile võimalust midagi mõõta või hinnata). 2. 5. alaeasmärgi all on juba mõõdikuna kasutatud lageraie pindala suhe turbe- ja valikraiate pindalasse.	osakaal erametsas kasutatud metsaistutusmaterjalist“ Siin juures peaks analüüsima EL sisetureegleid. Et kas saab panna mingeid geograafilisi piiranguid. Lisaks peaks mõtlema siin juures, kas see ei ole konkurentsi kahjustav mõõdik. Metsa istutamisel peaks kasutama kõige kvaliteetsemaid ja sobivamaid istikuid. Nende tootmise koht ei peaks olema nii oluline. EEML: 1. seemlate edendamine on riigi kohustus, lehtpuu seemlate loomine piisava istutusmaterjali tootmiseks. Peab looma finantsmehhanismi erataimlate arendamiseks EMÜ, P.Kaimre: 1. Tagasisides juhtkogule (eelviimane veerg): „...siis tuleks edaspidi mõõdikuna kasutada erametsade lageraie alade uuendamist.“ Mida arvestada: kas uuenemist või uuendamist? Mõõdik ja kommentaar on praegu erinevad, mõõdikus <i>uuenemine</i>, kommentaaris <i>uuendamine</i>. Tuleks ühtlustada. TÜ, A.Lõhmus: 1. Tegevused: Lisada tegevus, mis arendab adekvaatsel moel välja püsimeetsanduse kui maastikukomponendi ja sedakaudu erivanuselised metsad. Korralikult planeerituna (ja just selleks olekski vaja riigi tuge!) on see asjakohane nii elurikkuse, elukeskkonna kui ka kliimaeesmärkide seisukohalt. 2. Tegevused: Lisada tegevused laialehiste puuliikide osakaalu suurendamiseks metsades (pms loodusliku uuenduse ja hooldusraiate planeerimise küsimus). 3. Varasema arvestamine: Pole nõus, et segametsade mõõdik tähendaks vaid noorendike kujundamist. Esiteks kujunevad või hävivad puistud segametsadena ka olenevalt hooldusraietest	kohanemisest, kui konkurentsist. Sissetoodavate taimedega on alati oht uute invasiivsete patogeenide levitamisele. Selles osas on Maaülikooli teadlased MAKi alusuuringus andnud ka soovitusi. EEML: 1. Olemas tegevusena – „Edendatakse kohalike metsataimede tootmist“ Täna on ka seemla rajamiseks KIKist toetust võimalik küsida. EMÜ, P.Kaimre: 1. Sõnastus ühtlustatud. TÜ, A.Lõhmus: 1. Metsaseadus võimaldab ka täna püsimeetsana majandamist. Selge ettepanek puudub (sh seos planeerimisprotsesside jms). 2. Tõstetud ka siia alaeasmärgi nr 4 juures - „Soodustatakse kodumaiste puuliikide ja segapuistute kasvatamist“. 3. Lisame mõõdiku „Segametsa pindala“. <i>Segametsa pindala antakse esimese rinde tagavara alusel. Kui teise ja enam liikide tagavara moodustab esimeses rindes üle 25%, siis loetakse segametsaks.</i>

					Turberaie panustab samuti metsade vanuselise struktuuri muutustesse. Seetõttu võiks ka siin pigem kasutada sama mõõdikut. Valikraied hõlmavad ka püsimetsana majandamist. 3. Arvestame 7. alaeesmärgi all, kui on teada, mis täpselt kuuluvad vanade loodusemetsade hulka. KeM tegeleb mõistete selgitamisega.	(puhtpuistute kujundamisel) ning teiseks toimub ka segametsade ärraie. Segametsade mõõdik lähtub otse FE indikaatorist. EKO: 1. Täiendada tegevust „Erametsade puuliigilise koosseisu parandamise suunamine pikas perspektiivis läbi erametsaomanike tööde motiveerimise ja toetamise“ lisades lõppu „Ei toetata lagaraielankide uuendamist.“ Kuna lagaraielankide uuendamisele suunatud toetused suurendavad lagaraiemajanduse levikut ja moonutavad turgu.	EKO: 1. Mitte arvestada. Metsa uuendamise toetus on suunatud metsa uuendamiseks, mitte lageraie tegemiseks ning viitamine lageraiemajanduse levikule ei ole põhjendatud. Lisaks märgime, et taotletud summa ei ole olnud juba pikemat aega piisav kõigi taotluste 100% ulatuses rahuldamiseks.
7. Metsa elurikkus on säilinud ja edenenud*.	*Rohevõrgustiku toimivust on uuritud ja võetud toimivust parandavad meetmed kasutusele *Looduskaitse motivatsioonisüsteemi analüüs ja rakendamine *Metsaelupaigatüüpide seisnud (paraneb) j *Ohustatud metsaliikide osakaal (ei suurene) ja ohustatuse kategooriate muutumine *(Vanade) Loodusemetsade pindala (tuleb esmalt defineerida) /*Ootame ettepanekuid erametsaomanikele piirangute seadmisel õiglase kompentsatsiooni hindamise mõõdikuks/	Metsa elurikkuse säilitamiseks ja edendamiseks planeeritakse metsamaastikku terviklikult ja ruumiliselt, sh läbi toimiva rohevõrgustiku koos tuumalade ja koridoridega, selleks täiendatakse ka metsaomanikule suunatud motivatsioonisüsteemi. Elurikkuse säilimise tagavad olenevalt liikidest kaitstavad metsad või tulundusmetsad ja sobilikud metsamajandamise võtted. Seda aitavad saavutada järgmised tegevused: - Töötatakse välja meetodika metsade killustatuse sidususe hindamiseks. - Metsade killustatuse vähendamiseks määratakse rohevõrgustiku mittefunktsionaalsed piirkonnad ja parandatakse rohevõrgustike kvaliteeti. - Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpidele koostatakse tegevuskavad ning tagatakse nende säilimine riigimaal ka piiranguvööndis ja väljaspool kaitstavaid alasid - Jätkatakse kaitsealade ümbertoneerimist metsaelupaigatüüpide kaitse tagamiseks. - Metsade elurikkuse säilitamiseks on loodud erametsaomanikele eesmärgipärane motivatsioonisüsteem, sh arvestades vajadusega väljaspool Natura võrgustikku olevates	EKO I (ümber tõstetud vastavalt eesmärgi sisulisele seosele) 1. Muuta eesmärk asjakohasemaks, sõnastades see järgmiselt: Metsamajandamise tulemusel ei sure Eesti omamaised liigid välja. Metsalindude arvukus kasvab, põlismetsaelustik säilib. Raieid tehakse tasemel ning uuendusraieid sellises vanuses ja pindalal, mis ei ohusta Eesti metsade elurikkust. Metsa geneetilisi ressursse säilitatakse. 2. Lisada mõõdikud: *Ohustatud liikide arv ja ohustatuse kategooriate muutumine *Ohustatud liikide arvukuse ja elupaikade seire *Metsalinnustiku arvukus * Kevad-suvise raierahu järgimine * Iga-aastased raiemahud * Loodusemetsade pindala 1. Lisada eesmärk: Loodusemetsade raiumine lõpeb. Loodusemetsade pindala hakkab kasvama. 2. Lisada mõõdikud: * Loodusemetsade pindala * Ülepinnaline vääriselupaikade inventuur teostatud EKO II:	Üleüldine märkus: võtsime eesmärgist välja elukeskkonna, et eesmärk oleks kitsamalt suunatud (elurikkusele, mitte inimestele) ja selgem. Elukeskkonna osa on tõstetud eesmärgi nr 2 juurde, kuna ka üldplaneeringute koostamine on ruumiline planeerimine. Samuti lühendasime eesmärki, viies välja tegevused ja tõstes need ümber tegevuste veergu. EKO I: 1. Nimetatud ettepanekud on head, kuid vajavad kontsentreerimist ning kohati võiks pigem kaaluda looduskaitse tegevuskava juures. Seatud eesmärk on piisavalt lai, et arvestada metsamajandamise tegevustega (metsamaastiku planeerimine, sh rohevõrgustikud – mille peamine olulisus on just elurikkuse säilitamisel ning funktsionaalsetena võimaldavadi elurikkuse säilimise tagada) ning samuti looduskaitsega (sh põlismetsade temaatika). Eesmärgis on elurikkuse säilitamine täiendatud sõnaga edendamine. Raievõtted on konkreetsed tegevused ja alaeesmärk ise juba ütleb, et elurikkust säilitatakse ja edendatakse (ei saa ju siis ohustada). Metsa geneetiliste ressursside säilitamine on kajastatud alaeesmärgis nr 6. 2. Mõõdikud:	EMTTL: 1. piirangute kompensatsioonimehhanismi loomisel tuleb võtta arvesse ka metsaomandit, millele piiranguid ei seata aga millele naaberkinnisasjadele seatud piirangute tõttu avaldub mõju. EMT AÜ: 1. Märkus lause kohta: „Elurikkuse säilimise tagavad kaitstavad metsad ja sobilikud metsamajandamise võtted.“ Elurikkust tagavad nii kaitsealused kui majandusmetsad koos, sest erinevatele liikidele sobivad erinevad tingimused. Majandustegevus metsas ja uuendusraieid võib mõnele liikidele kasuks tulla. Näiteks punahirv, metskits (viide: jahiulukite uuringud, artiklid). Samuti kasvab mõne aastasel raiesmikul valguslembeseid liike rohkem, kui vanas metsas. Ettepanek. Lause peaks olema kujul: „Elurikkuse säilimise tagavad olenevalt liikidest kaitstavad või majandatavad metsad ja sobilikud metsamajandamise võtted“ EEML: 1. enne kevadiste raiepiirangute kehtestamist tuleb hinnata kevadiste raiete mõju linnustiku arvukusele.	EMTTL: 1. Lisatud. Palume mõni näide välja tuua, et ettepaneku mõte oleks selgem ja saaks sisuliselt aru, kas see on rakendatav. EMT AÜ: Täiendatud. EEML: 1. tegemist on juba töös oleva seadusemuudatusega, mille käigus tuleb hinnata ka mõju. 2. Osaliselt arvestatud. Tegevussuunale lisatud	

			piiranguvööndites saamata jäänud tulu kompenseerimiseks. Piirangute seadmisel hinnatakse majanduslikku mõju metsaomanikule, mille alusel arvutatakse välja rahalise kompensatsiooni summa ning sellega arvestatakse kompensatsioonimehhanismi loomisel. Arvestatakse ka metsaomandiga, millele naaberkinisajadele seatud piirangute tõttu avaldub mõju- - Metsaomanikud järgivad metsamajandamise head tava ja metsi sertifitseeritakse jätkuvalt. - Metsaühistute kaudu on tagatud erametsaomanike nõustamine erinevatest metsa majandamisvõtetest, sh linnustikku säästvatest võtetest, ning metsaomaniku kohustustest. - Metsalinnustiku hoidmiseks on kevadine raierahu kohustuslik kaitstavates metsades ning selle pidamist ka väljaspool kaitstavaid alasid populariseeritakse läbi teavitustöö. - Haruldaste metsaliikide taastumiseks on välja arendatud lisameetmed. - Lageraietel jäetakse säilikipuid gruppidega, mis võimalusel koosnevad erinevatest puuliikidest. - Tulundusmetsa surnud puidu jätmise praktikaid uuritakse ning vajadusel muudetakse regulatsioone. - #Range kaitsega alade tüpoloogilise esinduslikkuse saavutamise	1. Lisada eesmärk: Riigimetsades on kehtestatud säästva metsanduse põhimõtteid järgiv planeering. 2. Lisada eesmärgis sõna „terviklikult“ järele sõna „ruumiliselt“ 3. Lisada mõõdik: Metsade majandamist planeeritakse ruumiliselt. EEML: Üldplaneeringu ülesandeks on rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine Lisada mõõdik: väljaspool Natura võrgustiku olevates piiranguvööndites saamata jäänud tulu kompenseerimine EMPL: Parandatakse kaitse kvaliteeti. Selleks seatakse arengukava perioodiks konkreetsed ülempiirid rangelt kaitstavate metsade ja kaitsealade pindala osas, et jätkuks vahendeid reaalselt vajalike meetmete rakendamiseks. TÜ, A.Lõhmus: Täiendada alameesmärki: Metsa elurikkuse ja elukeskkonna säilitamiseks ja edendamiseks planeeritakse metsamaastikku terviklikult, sh läbi toimiva rohevõrgustiku koos tuumalade ja koridoridega; selleks täiendatakse ka metsaomanikule suunatud motivatsioonisüsteemi. Täiendada III mõõdikut: metsaelupaigatüüpide seisund <u>paraneb</u> Lisada mõõdik: ohustatud liikide osakaal väheneb	Lisatud mõõdik: ohustatud metsaliikide osakaal ja ohustatuse kategooriate muutumine. Teise ettepaneku mõte ei ole selge, kuna ka täna seiratakse – mida sellega juurde saame? Metsalinnustiku arvukust mõjutavad erinevad faktorid, sh globaalsed, samuti puuduvad konkreetsed seosed linnustiku arvukuse ja metsaraie vahel ning kokkuvõttes ei pruugi mõõdik anda sisendit metsanduse arengukava toimimisele. Ohustatud metsaliikide osakaal hõlmab ka ohustatud metsalinde. Kevad-suvise raierahu järgimise mõõdik jääb arusaamatuks – kuidas ja mida täpsemalt siin mõõdetakse? Raiemaht ei ole selle eesmärgi mõõtmiseks asjakohane mõõdik (mida eesmärgist mõõdetakse?). Loodusmetsade pindala – eelnevalt on vaja selgitada, mida siin mõeldakse ning mõisted tuleb ühtlustada (KeM tegeleb). Veelgi enam, ei ole selge, kuidas loodusmetsade pindala saab 10 aasta jooksul kasvada. Vääriselupaikade inventuur on esimese eesmärgi all mõõdiku ja tegevusena. EKO II: 1. Ettepanekut hõlmab juba välja toodud eesmärk (planeeritakse metsamaastikku terviklikult ja ruumiliselt, olenemata omandist). Ka praegu on riigimetsa majandamine planeeritud ning lisaks omab RMK nii FSC kui PEFC sertifikaati, mille auditid kinnitavad, et RMK majandab metsi säästlikult. 2. Lisatud tegevusse, kuhu on tõstetud ka esialgne eesmärgi sõnastus. 3. Ettepanek on ebaselge – ei ole arusaadav, mida täpselt mõeldakse. EEML: See mõõdik oleneb sellest, mis on looduskaitse motivatsioonisüsteemi analüüsi tulemus. Saame lisada planeeritud tegevuse juurde, mõõdikuna oleks vaja üldisemat mõõdikut. EMPL:	2. Kõik metsaomandi kasutamist takistavad piirangud tuleb metsaomanikele kompenseerida ja piirangute kehtestamisega kaasnevaid sotsiaalmajanduslikke mõjusid hinnatakse enne piirangute kehtestamist. TÜ, A. Lõhmus: 1. Tagasiside EKOLE I „Eesmärgis on elurikkuse säilitamine täiendatud sõnaga edendamine“: see oli ka minu ettepanek, kuid praegu seda seal ei ole 2. Tegevused: Metsa killustatust hindab ka FE; kas see meetod ei ole piisav? Sisuline on ikkagi killustatuse vältimine ja vähendamine, eeskätt raiete planeerimise kaudu. 3. Tegevused: Lisada: vääriselupaikade arvestus on taastatud riikliku ja avaliku juurdepääsuga andmebaasina. 4. Tegevused: Lisada: veekogude kaldavööndites kehtestatakse täiendavad piirangud: praegune režiim väljaspool kaitsealaid ja püsielupaiku on sisuliselt sarnane tulundusmetsa omaga ega taga nende vööndite ökoloogilist toimimist. 5. Tegevused: Lisada: soodustatakse häiringualade kujunemist loodusväärtuslikeks alades, jättes neid osaliselt looduslikule arengule (<i>juhtrühm saavutas mais selles osas ju isegi konsensusse</i>).	täiendus: ning sellega arvestatakse kompensatsioonimehhanismi loomisel. TÜ, A. Lõhmus: 1. Tegemist on rühmatöö käigus kaduma läinud sõnastusega. Aktiivsed tegevused elurikkuse edendamiseks on pigem looduskaitse tegevuskava teema, metsanduse arengukava suunab pigem läbi passiivsete meetmete. Seetõttu on lisatud tärn. Tegevuste all on siiski täiendatud ka edendamisega. 2. FE raamis selle indikaatori kohta riigid aru ei anna, kuna puudub ühtne kokkulepitud meetodika. Ülevaate saamiseks on Eestis siiski vajalik meetodika välja arendada ja kokku leppida, arvestades seejuures ka rahvusvahelist aruandlust (et saaks ka seal kasutada). 3. Ettepanek jääb ebaselgeks, kuna VEPE on võimalik näha nii keskkonnaregistri avalikul lehel kui ka metsaregistris. Keskkonnaregistris ei ole VEPide nähtavust muudetud, seega on juurdepääs andmetele sama. 4. Võrdlus ei ole õige, pigem on veekaitsevööndites tegu sanitaarraiega. KeA seab raiete tingimused, kus terveid puid raiuda ei tohi (va. vee poole lamanduvad puud). Alates märts 2019 kuvatakse metsateatisel järgmised tingimused: 1. Veekaitsevööndis on lubatud raiuda vaid vigastatud, surnud, vette langenud ning veekogu poole lamanduvaid puid ja põõsaid. 2. Tööde tegemisel on keelatud raiejätmete ladustamine veekogusse. 3. Ei ole lubatud veekogu läbimine mootorsõidukiga.

					Looduskaitse kvaliteeti hõlmab 1. eesmärk, samuti järgmiseid ettepanekuid, lisaks puudutab osa ettepanekust juba välja toodud looduskaitse motivatsioonisüsteemi analüüsi. TÜ, A.Lõhmus: Täiendatud tegevuse sõnastuses, kuhu on viidud esialgne alaeesmärgi sõnastus, samuti täiendatud mõõdikuid (kuigi ka teiste mõõdikute juures veel ei ole suurenemine/staatus/vähenev määratud).	EKO: 1. Ei saa nõustuda metsamajandamisest mõjutatud elustikuga seotud mõõdikute viimisega looduskaitse tegevuskavasse. 2. Ettepanekud ja kommentaarid tegevuste osas haruldaste metsaliikide taastamiseks ja loodusemetsade pindala säilitamiseks ja suurendamiseks: Siin tuleb meetmega minna detailsemaks. Kuna peamiselt on metsaraiete mõju all põlismetsaelustik ning meil on	Lisaks, kui kattuvus on ka lõhilaste kudejõega, lisatakse metsateatisele järgnev tekst: 1. Veekaitsevööndis on lubatud raiuda vaid vigastatud, surnud, vette langenud ning veekogu poole lamanduvaid puid. Erosiooniohu ja orgaanika veekogusse kandumise takistamiseks tuleb põõsastikku veekaitsevööndis säilitada. 2. Raidmed tuleb veekaitsevööndist ära vedada. 3. Mootorsõidukitega kallaste kahjustamine, veekogust läbisõitmine ja rööbaste tekitamine on veekaitsevööndis keelatud. Mõlemal juhul on lisaks soovitus, et vee-elustiku häiringute ning pinnase kahjustamise vältimiseks on soovitatav teostada raietöid võimalusel külmunud pinnasega. 5. Konsensuslik sõnastus huvirühmade arutelust on järgmine: Looduskaitse instrumentide loomine häiringualade elustiku kaitseks, millele eelneb vajaduse analüüs. Tegemist on väga konkreetse looduskaitse tegevusega, mis sobib paremini looduskaitse tegevuskavasse. EKO: 1. Kommentaar ei ole selge, mõõdikuid ei viidud looduskaitse tegevuskava juurde, vaid selgitati üksikult ning võimalusel ka arvestati. 2. Ettepanekutes puudub konseptuaalne lähenemine ja terviklik pilt. Tegemist on erinevate detailide läbisegi käsitlemisega, definitsioonid ei ole selged (põlismets, kus see on ja kes seal raiub, põline metsamaa) ning ei ole arvestatud nende ettepanekute mõjuga teistest aspektidest (100 aastast vanemate metsade

						loodusmetsi väga vähe alles ning kaitsealade metsad on suhteliselt noored, siis tuleb põlisel metsamaal järgmised 20 aastat hoiduda raiumast 100 aastast vanemaid metsi. Samuti on asjakohane range kaitsega alade tüpoloogilise esinduslikkuse saavutamine siin meetmena kirja panna. Lisaks teeme ettepaneku tõsta haava raievanust kaitsealadel ja piiranguvööndites 110 aasta peale, mujal metsmaal 90 aasta peale. Samuti tekib MAKi alusuuringu kohaselt just kuusikutes elurikkuse kadu läbi suurstruktuurise ja surnud puidu kao ning vanade metsade vähenemise. Lahenduseks kuuse raievanuse tõstmine järjepideval metsamaal 90 aastale I-III boniteediga muldadel, samuti kaitsealade piiranguvööndites ja hoiualadel. Põlenguid, tormimurde ja üleujutusi (näiteks kopra tegutsemise tagajärjel tekkinud) tekib metsamaastikku pidevalt. Tekkivaid häiringuid peab nii looduskaitsealadel (juhul kui see ei lähe vastuollu kaitse-eesmärgiga) kui ka majandusmetsas senisest enam säilitama. Olemasolevates puistutes, kus peapuuliigiks on tamm, saar, pärn, vaher, jalakas või künnapuu tuleb majandada lageraiele alternatiivsete võtetega kindlustades, et laialehised puud oleks olemas ka järelkasvus ning et esimeses rindes oleks neid pidevalt olemas vähemalt 30% täiuse juures RAM: 1. Mõistete kasutuse osas sama märkus ja täpsustamise vajadus kui tegevuse 2 juures. Mida tähendab „...planeeritakse metsamaastikku terviklikult ja ruumiliselt,...“ kas MS ja PlanS mõttes eraldi või koos? Ei saa nõustuda EKO ettepanekuga metsade majandamist planeeritakse ruumiliselt. See pigem süvendab segadust.	raie keelamine soodustab nooremas eas metsade raiet ehk tulundusmetsade keskmise vanuse alanemist, kuuse raievanuse tõstmine ja metsatervis, seosed kliimaeesmärkidega, sh pikaajalistes toodetes süsiniku talletamisega ja kvaliteetse puiduressursi olemasoluga jne). Nt kuuse raievanuse tõstmine 90 a peale soodustab nii üraskite tegevust kui ka mädanike ja juurepessu teket. Juurepess on just viljaka kasvukohatüübi haigus. Lisatud: Range kaitsega alade tüpoloogilise esinduslikkuse saavutamine. RAM: 1.Eeskätt tähendab seda, et metsamaastikku vaadeldakse ja käsitletakse ühtse tervikuna just PlanS mõistes, mille järgi koostatakse planeeringuala kohta terviklik ruumilahendus, millega määratakse mh maakasutustingimused. Siia kuuluvad ka rohevõrgustike tuumalad ja kaitstavad alad – mis käivad koos looduskaitse planeerimisega. PlanSest lähtuvat planeerimist toetavad

						2. Elurikkuse säilitamiseks tegevuste juures ainult lageraiete nimetamine on ühekülgsest lihtsustatud. Kui ettepaneku sisuks on metsade planeerimine riigi eriplaneeringu või maakonna kohaliku omavalitsuse metsade teemaplaneeringu kaudu, siis tuleb see selliselt sõnastada. Samas metsakorraldusliku metsamajandamise planeerimine ei ole ruumilise planeerimisele sisuliselt omane (vt PlanS § 1)	omakorda nii MSi kui ka LKS sätted ning metsakorralduslik planeerimine on läbi metsamajandamiskavade koostamise. 2. Vt ka eelmist punkti. Ettepanek jääb ebaselgeks, loetletud on palju rohkem tegevusi.
Kaitsefunktsioonide (eelkõige mulla ja vee) säilitamine ja sobilik edendamine: - Kaitsefunktsiooniga metsad (muld, vesi jm ökosüsteemi funktsioonid; taristu ja majandavad loodusressursid)	8. Erinevad metsa ökosüsteemi funktsioonid on säilinud.	*Läbi on viidud ökosüsteemiteenuste hindamine, sh vee, õhu ja metsa omavahelise suhte osas	Metsa kaitsefunktsioonid (eelkõige mulla ja vee kaitse) on osa metsa ökosüsteemi teenustest. Esmalt tuleb koguda andmeid nende teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse kohta, misjärel on võimalik hinnata ka vajalike meetmete võtmist. - Läbi on viidud ökosüsteemiteenuste hindamine, sh vee, õhu ja metsa omavahelise suhte osas. See loob edaspidiseks visiooni, kuidas metsa ökosüsteemiteenused panustavad teiste elupaikade kõrval ökosüsteemidesse. - Kaitsefunktsioonidega metsad on defineeritud ja kaitse tagatud.	EKO: 1. Lisada mõõdik: Lageraietele alternatiivsed majandamisvõtted on kasutusel ja on osa metsaomanike nõustamissüsteemist EEML: kaitsekorralduskavaga saab planeerida kitsemetsa kasutust, riigimetsa kasutust planeerib metsamajandamise kava, erametsas planeerib kasutust omanik vastavalt kehtestatud regulatsioonidele. Lisada eesmärki: Kaitsemetsade kasutuse .. EMÜ, P.Kaimre: Mõõdiku sõnastus vajab muutmist, nt Erinevate kaitsefunktsioonide tagamiseks on kehtestatud vajalikud regulatsioonid HTM: I mõõdik: <i>Juhime tähelepanu, et käesoleval esitatud mõõdiku puhul mõõdetakse regulatsioone aga mitte sisulist tegevust. Kuna alaeesmärk on seotud kaitsealadega, siis teeme ettepaneku võtta kasutusele OECD kaitstud elupaikade (protected areas) indikaatori.</i> TÜ, A.Lõhmus: Lisada mõõdik: Piiranguvööndite metsade majandamine lähtub nende kaitse eesmärgist	Üldine märkus: Ökosüsteemiteenuseid käsitletakse ka 5. eesmärgi juures, kuna need hõlmavad mõlemat, kohati on aga siin isegi asjakohasemad. Eesmärk on sõnastatud paremaks, eemaldades otseselt tegevused. EKO: Ettepanek jääb ebaselgeks, kuna mõõdikuna on tegemist jah/ei hinnangut võimaldava mõõdikuga. Ka praegu on algtase jah (kas soovitakse, et see säiliks?). Sisuliselt on käsitletud teiste alaeesmärkide juures. EEML: Antud punktis käsitletakse kaitsefunktsioonidega metsi. Kaitsefunktsioonidega metsad on näiteks veekaitsevööndid ning kohalike omavalitsuste loodud kaitsealad (metsaseaduses: planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohtu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud mets). Kogu metsa kasutuse planeerimisel tuleb arvestada, et kaitsefunktsioone pakkuvad metsad oleksid kaardistatud ja vastavalt majandatud, mis võimaldab säilitada metsa ökosüsteemi funktsioone laiemalt kui vaid saaduste ja teenuste majanduslikuks kasutamiseks (nt vee kaitse jm). EMÜ: Eemaldasime selle mõõdiku ja asendamise ökosüsteemiteenuste hindamisega. Varasem väljapakutud mõõdik oli liiga hägune. Võimalik, et	TÜ, A.Lõhmus: 1. Tegevused: Kuivendussüsteemide hooldamist viiakse läbi tehnikatega, mis minimeerib settekoormuste suurenemist suublates. 2. Tegevused: Analüüsitakse metsatehnika mõju muldadele ja vajadusel kehtestatakse regulatsioonid, mis soosivad väiksema keskkonnamõjuga tehnika kasutuselevõttu. 3. Varasema arvestamine: Ei saa aru, miks piiranguvööndite metsad ei ole kaitsefunktsiooniga. Kui nii siiski on, siis palun minu eelnevat ettepanekut mõõdiku lisamiseks arvestada selleks kohasemana tunduvas teemas. (Vastavalt lisasin kaldakaitse funktsiooniga metsad praegu siis ka elurikkuse teemasse.)	TÜ, A.Lõhmus: 1. ja 2. Need ettepanekud sobivad eesmärgi nr 12 alla. Ümber tõstetud. 3. Sisuliselt on loomulikult kõik metsad kaitsefunktsiooniga, ka sihtkaitsevööndi metsad, nt panustavad puhta joogivee kaitseks. Siin on aga tegemist metsadega, mis on konkreetselt määratud nt joogivee puhtuse kaitseks, erosiooniohu vältimiseks, kaitstakse asulat või elamut või ka põllumaad muude looduslike ohtude või häiringute eest. Tegemist on Euroopa mastaabis loodud indikaatoriga, erosioon nt on väga suur teema mägistes riikides. Ehk siis tuleb ka siin kaaluda, kas Eestis on teemaks ja milles. Siia alla sobivad hästi lisaks veekaitsevööndi metsadele (LKS) ka MS § 23¹ keskkonnaseisundi kaitseks määratud metsad. Kuna seda tehakse KOV tasemel, siis paraku puudub kaardikiht ja riiklik arvestus, kui palju neid tegelikult on (ei kajastu ka nt riiklikus statistikas suuremate majanduspiirangutega metsade arvestuses). Piiranguvööndite esmane eesmärk on ikkagi looduskaitse.

					tekib vajadus alaeesmärgi paremaks sisustamiseks pärast ökosüsteemiteenuste kaardistamist ja hindamist (sel aastal). HTM: Tegemist ei ole kaitsemetsaga SMI mõistes, vaid kaitsefunktsioonidega metsaga (vt selgitust vastuses EEMLile). Kaitsefunktsioonidega metsad ei ole seaduses defineeritud, kuid rahvusvaheliselt (nt FE raamistikus) peame sellest aru andma. Teemaga võiks tegeleda ja definitsiooni täpsustada. Nõustume, et mõõdik oli liialt laialivalgus ja on asendatud uue mõõdikuga. TÜ: Kaitsefunktsioonidega metsadeks ei loeta piiranguvööndi metsi. Seega ei ole ettepanud mõõdik asjakohane.		
Teiste sotsiaalmajanduslike funktsioonide ja tingimuste säilitamine: - Metsaomand - Metsandussektori panus SKP-sse - Metsaettevõtete puhastulu - Investeeringud metsadesse ja metsandusse - Metsasektori töajõud - Töötervish	9. Metsa mitmekesise kasutuse potentsiaal on realiseeritud ja metsaomanike sissetulekuallikad mitmekesised. Metsasektor on konkurentsivõimeline.	*Erametsaomanike arv ja keskmine metsaomandi suurus, sh füüsiliste isikute osakaal nii erametsaomanike arvust kui metsaomandist *Metsasektori ja metsa kõrvalkasutussektorite panus SKP-sse * Tootlikkus hõivatu kohta metsasektoris *Tööhõive metsa- ja kõrvalkasutussektorites /tootlikkus hõivatu kohta metsa kõrvalkasutussektorites *Metsaühistutega liitunud metsaomanike arv ja nende omandis oleva metsamaa pindala *Metsaettevõtete puhastulu	Terviklikum ja järjepidev metsaomand võimaldab omanikul pikemalt planeerida tegevusi oma metsas, sh leida võimalusi metsa mitmekesisemaks kasutuseks. Sama oluline on mitmekesise kompetentsiga, samuti uudsete ja keeruliste kompetentsidega inimeste töötamine metsasektoris. Keerulised kompetentsid ja läbimõeldud metsakasutus aitavad kaasa metsasektori konkurentsivõimelisusele ning koos kohapealse väärdamisega aitavad töökohti pakkuda ka maapiirkondades. Selleks: - Ühtlustatakse metsanduse ja põllumajanduse maksupoliitikat. - Tõhustatakse maksusüsteemi eesmärgiga peatada füüsilisest isikust metsaomanike arvu vähenemine. - Kommertstegevuse metsas lepit kolmas isik maaomanikuga kokku. - Metsaühistud toimivad edukalt, toetavad erametsanduse arengut ja jätkusuutlikkust ning nende kaudu suunatakse metsaomanike ühistegevust.	ELTÜ: Eesmärgi saavutamiseks on vaja, et piisavalt suur osa metsast jäetaks otseselt kasutamise mitmekesistamiseks, st lageraietest või rangete liikumispiirangutega looduskaitse alt välja. Lageraie lanke ja rangete liikumispiirangutega metsa on väga keeruline kui mitte võimatu puhke eesmärkidel kasutada. Mis tingimustele mitmekesistamise potentsiaali realiseerimiseks vaja minev mets vastama peab ja kui palju seda vaja on, peab eraldi paika panema. Erald mõõdik võiks olla: tööhõive metsa kõrvalkasutus sektorites. EMPL: •Mõõdik metsasektori ja muudest sektoritest teenivate sektorite panus SKP-sse. •Peaks olema hinnatud metsasektori mõju maapiirkondade toimetulekule. Sektori osakaalu regioonis loodavast kogulisandväärtusest ja tööhõivest.	Üldine märkus: Vastavalt sobivusele on siia tõstetud ka metsaühistute teemad eesmärgi nr 1 juurest, kuna need aitavad nimetatud eesmarke saavutada. ELTÜ: Mõõdikuga arvestatud praeguses etapis. Selgitame võimalusi sellise statistika kogumiseks. EMPL: Metsanduse arengukava ei saa suunata kõigi teiste valdkondade panust SKP-sse, mistõttu muude sektorite panuse mõõtmine ei ole asjakohane. II mõõdiku ettepanek: tööhõive on asendatud tootlikkusega hõivatu kohta metsasektoris. Regiooni kaupa tootlikkuse ja panuse andmine SKP-sse ei ole põhjendatud, kuna metsanduse arengukava ei suuna iga regiooni tegevust ning eesmärgi saavutamist tuleb mõõta riigi tasemel. HTM: Tegemist on pigem vahendiga (meetme või tegevusega), kuidas saavutada eesmärki, mitte eesmärgi endaga. Tegevuste planeerimisel esitatud ettepanekutega enamasti arvestatud. MKM:	EMT AÜ: 1. Märge lause kohta: „ Metsade kasutusega seotud tööhõive hoidmiseks ja võimalusel suurendamiseks maapiirkondades on hinnatud metsa puidulise ja mittepuidulise kasutuse (sh mesinduse) mõju ja potentsiaali maapiirkondade tööhõivele ning on kavandatud meetmed potentsiaali realiseerimiseks, et luua täiendavaid tuluahelaid metsaomanikele.” Selgitus: Lause lõpp... „et luua täiendavaid tuluahelaid metsaomanikele” pole kasutatud vastavalt huvirühmade koosoleku protokollile. Seal on et-i asemel sh. Samuti viitab kõnealune lauselõpp, justkui tööhõivet olekski vaja ainult selleks, et luua metsaomanikele täiendavaid tuluahelaid. Tegelikult on tööhõive vajalikkuse aspekte rohkem, näiteks tagada paljudele inimestele sissetulek ja tegevus. Ettepanek. Jätta lausest välja alates ‘et’ algav osa ning peaks jääma järgneval kujul:„ Metsade kasutusega seotud tööhõive hoidmiseks ja võimalusel suurendamiseks maapiirkondades on hinnatud metsa puidulise ja	EMT AÜ 1. Arvestatud. Sõnastus pakutud kujul ei ole nii kitsendav ja samas ei välista täiendavate tuluallikate teemat. 2. Arvestatud.

oid ja tööhutus - Puidu tarbimine - Puidukaubandus - Puiduenergia - Vabaajategevus metsades			- Kutse- ja kõrgharidus ning täiendõpe ja ka töötajate oskused vastavad sektori tuleviku tööturu vajadustele. Selleks kaasatakse tasemekoolitusel, täiend- ja ümberõppel kutseõppeasutusi ja kõrgkooli. - Toimib koostöö koolid, KOV, ettevõtjate ja nende võrgustike vahel. - Metsasektor annab olulise panuse SKPsse, seejuures on eelisarendatud töötleva tööstuse lisandväärtuse tõstmine. - Metsa väärindamisel ja kasutamisel teadlike ning kvalifitseeritud töötajate hõivamise tagamiseks on oluline, et valdkonna tööandjad ja muud huvigrupid on kaasatud kutsenõukogude töösse ning kutseõppeasutuste ja kõrgkoolide tasemeõppe õppekavade koostamisse. - Metsast välja toodud puitu väärindatakse võimalusel kohapeal. - Metsade kasutusega seotud tööhõive hoidmiseks ja võimalusel suurendamiseks maapiirkondades on hinnatud metsa puidulise ja mittepuidulise kasutuse (sh mesinduse) mõju ja potentsiaali maapiirkondade tööhõivele ning on kavandatud meetmed potentsiaali realiseerimiseks, et luua täiendavaid tuluahelaid metsaomanikele. - Metsade jätkusuutliku majandamist sh puidutööstust ja mittepuidulist majandamist toetava ettevõtluse tagab piirkondades haridusasutuste ja KOV-ide vaheline koostöö.	•Samal metoodikal põhinedes peaks olema regionaalselt hinnatud teised olulisemad metsa kõrvalkasutusega tegelevad sektorid (loodusturism jne) HTM: Täiendada alameesmärki: OSKA sidusus MAK2030-ga – OSKA eesmärgid on sidustatud MAK2030-ga, tasemekoolitusel, täiend- ja ümberõppel kaasatakse kutseõppeasutusi ja kõrgkooli Toimiv koostöö koolid, KOV, ettevõtjate ja nende võrgustike vahel. MKM: I mõõdik: Efektiivsuse seisukohalt ei ole eriti hea kui metsaressurss on väga killustatud. Samuti on raske eesmärke seada kui korraga seirata nii metsaomandi suurust kui omanike arvu. Metsa koguhulk jääb ju ikkagi samaks. Ühe näitaja puhul peab siis seadma eesmärgiks vähenemise. III mõõdik: Lihtsalt hõive mõõtmine automatiseerimise ajastul ei ole eriti mõttekas. Pigem tootlikkuse hõivatud kohta. Või siis mõõta sektoris toimetavate teadlaste inseneride arvu (teadus ja arenduskulusid). TÜ, A.Lõhmus: Lisada mõõdik: Metsade tervisekasud on hinnatud EEML (alameesmärgi nr 1 juurest) Lisada alameesmärki: Ühistegevuse suunamine metsaühistute kaudu Lisada mõõdik: metsaühistutega liitunud metsaomanike arv ja nende omandis oleva metsamaa pindala	Mõlemat mõõdikut tuleb hinnata läbi analüüsi (ka MAK2020 juures tehtud). Täiendasime mõõdikut veelgi, kuna oluline on ka füüsiliste isikute osakaal ja analüüs annab ka sellele vastuse. Kõigi mõõdikute puhul tuleb alles lisada ka suurenemine/väheneamine/jätkumine. III mõõdik: Arvestatud. TÜ, A.Lõhmus: Keeruline praeguse ettepaneku põhjal hinnata, kas on realiseeritav mõõdik (kui palju mets inimese tervist mõjutab – nt, kui linnainimene üldse metsas ei käi). Vajab konkreetsemat ettepanekut, kuid sobib pigem 2. või 11. eesmärgi mõõdikuks (vajab ka eesmärgi ümbersõnastamist). EEML: Alameesmärki täiendatud ei ole, kuna ettepanek on pigem tegevus, millega alameesmärki saavutada. Mõõdik on lisatud.	mittepuidulise kasutuse (sh mesinduse) mõju ja potentsiaali maapiirkondade tööhõivele ning on kavandatud meetmed potentsiaali realiseerimiseks.” 2. Märkus „Mõõdikud” veerus toimunud muudatuse kohta. Selles veerus on Tööhõive metsasektoris maha võetud. Sellega ei saa nõustuda, lisaks tootlikusele on väga oluline ka tööhõive. Põhjendus: Eesti on ühinenud Euroopa Sotsiaalhartaga, selle artikkel 1 punkt üks ütleb konkreetset: Lepingupooled kohustuvad: 1. „Tunnistama üheks oma esmaülesandeks ja -kohustuseks võimalikult kõrge ja stabiilse tööhõive taseme saavutamise ja säilitamise, jõudmaks täieliku tööhõiveni” Ettepanek. Tööhõive metsasektoris ja tootlikkus peaksid mõlemad sees olema, mitte kitsendada metsasektori tööhõive mõõdikut vaid metsa kõrvalkasutusega. Kaaluda võib ka mõõdiku „metsasektori tööhõive osakaal” ning eesmärgina: metsasektori tööhõive osakaal kogu tööhõivest on stabiilne või kasvab. MKM: 1. *Metsaettevõtete puhastulu puhul võib olla keeruline eesmärki seada, kuna antud näitaja võib olla aastate lõikes küllaltki volatiilne. Kui juba tootlikkus on indikaatoris kajastatud, siis tulu ei ole enam nii oluline. EEML: 1. riik algatab uuringi väheväärtusliku puidu Eestis väärindamise võimaluste väljaselgitamiseks. (see võib minna ka järgmise punkti juurde) TÜ, K.Ukrainiski: 1. kui ei ole spetsiifilist põhjendust, miks just puhastulu näidikut soovitakse kasutada, siis ma soovitaksin konkurentsivõime näitajana kasutada lisandväärtuse	MKM: Arvestatud. Lisandväärtus on parem indikaator. EEML: Tegemist on ettepanekuga, mis sobitub järgmise alameesmärgi alla, käsitletud seal. TÜ, K.Ukrainiski: Arvestatud. Lisandväärtus on parem indikaator.

						näitajat (ja tootlikkuse/tööviljakuse väljendajaks eespool lisandväärtus töötaja kohta). Lisandväärtuse näitaja on laiem ja Stat amet kogub seda ettevõtete kohta ka regulaarselt, tegemist on ka r vah võrdlust võimaldava näitajaga harude lõikes). Lisandväärtus on rahalises väljenduses toodang, millest on maha arvatud vahetarbimine, ehk ta hõlmab kõike, mida ettevõtte jaksab lisaks toormekuludele maksta – peamiselt kasum, tööjõukulud, amortisatsioon. Kui me räägime puhastulust (ehk sisuliselt kasumist), siis jääb võime uut tehnoloogiat rahastada ja kõrgemaid palkasid maksta, välja ning seetõttu ei peegelda see hästi konkurentsivõimet. Nominaalne lisandväärtus töötaja kohta on ka TAIES strateegias üks võtmenäitaja ja sobib ka järgmise alapunkti eesmärke mõõtma (otsesene lisandväärtuse eesmärk). Kasumit kitsamalt mõõdab Stat amet ka, aga see näitaja on hästi ebastabiilne ja seetõttu ei sobi hästi strateegias kasutada mu meelest, kus tahame mõõta pikema perioodi tulemusi. ELTÜ: 1. kommentaar veeru Tagasiside juhtkogule 27.01 kommentaaride kohta : tegelikult on meie jaoks olulisem just see punkt: <i>Eesmärgi saavutamiseks on vaja, et piisavalt suur osa metsast jäetakse otseselt kasutamise mitmekesistamiseks, st lageraietest või rangete liikumispirangutega looduskaitse alt välja. Lageraie lanke ja rangete liikumispirangutega metsa on väga keeruline kui mitte võimatu puhke eesmärkidel kasutada. Mis tingimustele mitmekesistamise potentsiaali realiseerimiseks vaja minev mets vastama peab ja kui palju seda vaja on, peab eraldi paika panema.</i>	ELTÜ: 1. Tegemist ei ole mõõdiku, vaid põhimõtte või tegevuse ettepanekuga, mille meetodika ja kriteeriumid on ebaselged. Võimalus kommertstegevuseks olemas läbi kokkulepete maaomanikuga (nii era- kui riigimetsas), sh saab selle käigus määratleda ka tingimused. Ei ole selge, kuidas suunatakse riigimetsa majanduslik tulu ühte sektorisse ja kas see on kasulikum kui teine (vajab enne analüüsi). 2. Esmalt tuleb hinnata, kui suurt lisandväärtust loob ühiskonnale ja majandusele loodusturism. Vt ka eelmist kommentaari. Ka praegu on ju

						Vastav mõõdik võiks siis olla: Piisav osa riigimetsa pindalast on jäetud metsa mitmekesise kasutamise potentsiaali realiseerimiseks. Selle osa suurus peab olema põhjendatud ja selle peavad huvigrupid riigi osalusel omavahel kokku leppima ja siis kehtestataks see riiklikult. 2. ELTÜ* (eesmärgi 11 alt): - On võetud arvesse kui suurt lisandväärtust loob ühiskonnale ja majandusele metsa pikaajaline mittepuiduline kasutamine (rekreatsioon, korilus, mesindus, loodusturism jne) ja vastavalt sellele on proportsionaalne osa riigimetsast jäetud puhtalt mittepuidulise tulu teenimiseks. TÜ, A.Lõhmus: 1. Varasema arvestamine: Vastuseks: looduse tervisekasude mõõdik on selgesti tulevikuteema ja võiks olla koostööprojekt KeM haldusalas. Asjaolu, et linnainimene metsas ei käi, aga külastab psühholooge või arste oma stressi jt häirete tõttu, ongi oluline. Mujal maailmas käsitletakse seda kombineeritult ning reaalne majanduslik efekt seisneb mõjus inimeste töövõimele ja ärahoitud tervishoiukuludele. Ühe esimese uuringu järgi (Buckley et al. 2019 Nat Commun) on looduskülastuste tervisekasud suurusjärgude võrra suuremad nii turismi tulust kui ka loodushoidu investeeritud kuludest. EKO: 1. Praeguse metsaühistute korralduse juures ei saa nõus olla mõõdikuga „Metsaühistutega liitunud metsaomanike arv ja nende omandis oleva metsamaa pindala“ ja sellele vastavate tegevustega	oluline osa metsast kasutatakse nii loodusturismi kui ka koriluse tarbeks. TÜ, A.Lõhmus: Pakutud indikaator ja sellega seonduv meetodika vajab täiendavat tööd. Kaaluda kas võimalik nt looduskaitse tegevuskava all teemat edasi arendada. Eesti kogub andmeid FE indikaator 6.10 rekreatsioon metsas e külastuskordade arv osas. EKO: Puudub põhjendus, miks ei saa nõus olla mõõdikuga „Metsaühistutega liitunud metsaomanike arv ja nende omandis oleva metsamaa pindala“ ja sellele vastavate tegevustega.
10. Puit asendab taastumatuid ja keskkonnanahjulikke materjale vastavalt	*Eestis kasutatava tööstusliku ümarpuidu (peen- ja jänepalk, paberipuu) suhe raiutud tööstusliku ümarpuidu	Puit on oluline taastuv ressurss, mida keskkonnanahjulike ja taastumatute materjalide asemel kasutades tekib asendusefekt, mis läbi panustatakse kliimaeesmärkide saavutamisse. Sellega	EKO: 1. Muuta eesmärgi sõnastust järgmiselt: Puit asendab taastumatuid ja	EKO: 1. Ettepanek vajab põhjendamist. Metsa raiel saadakse ka sellist puitu, mis pika kasutuseaga toodete tootmiseks ei sobi ning seni, kuni ei	MKM: 1. *Ökoinnovatsiooni ja ringmajanduse indeksid? Mis need on? Indekseid saaks kasutada juhul kui need on otseselt	MKM: 1. Mõõdikuid täpsustatakse vastavas tööühmas.	

väärindamispotentsi aalile erinevates kasutusalaades, sh energeetikas, eelistatult võimalusel pika kasutuseaga toodetena ning on oluline osa biomajandusest. Metsasektor loob kodumaisele puidule maksimaalset lisandväärtust koha peal.	kogusesse/või Eestis pikaajalist puittoodete tootmiseks kasutatava tööstusliku ümarpuidu (jame- ja peenpalk, paberipuu) osakaal raiemahust (tüvepuit) *Puitu väärindavate ettevõtete loodav lisandväärtus töötaja kohta *puidutöötlemise teadus- ja arendusinvesteeringute maht *Ökoinnovatsiooni ja ringmajanduse indeksid? *Investeeringud metsadesse ja metsandusse *Investeeringud T&A tegevusse	tuleb arvestada ka puidu tarbimisel ning eelistada süsiniku pikaajalist talletamist. Vajalik on välja töötada uusi tehnoloogiad, mis võimaldavad puiduressursi, sh ümarpuidu ja madalakvaliteedilise ressursi kohapealset väärindamist ja mitmekülgset kasutamist, mis ühtlasi aitab tõsta metsandussektori lisandväärtuse potentsiaali. - Puidule on leitud uusi kasutusvõimalusi ja väljundtooted on funktsionaalsemad, puidu kasutust soodustatakse nii ehituses kui ka mujal, samuti puidu taaskasutamist või ahelkasutamist. - Metsatööstus on hakanud tõhusamalt ja ressursisäästlikumalt puitu kasutama, sh nõ raskesti töödeldavat (standardpuidust keerulisemat) ja majanduslikult väheväärtuslikku puitmaterjali. Metsatööstus teeb tihedat koostööd teadusega. - Uuritakse ümarpuidu kohapealse väärindamise ja mitmekülgse kasutamise võimalusi. - Edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puiduliste ja mittepuiduliste metsasaaduste ja -teenuste innovaatilist kasutamist ja uute tehnoloogiate väljatöötamist - Suurendatakse kompetentsi ja teadlikkust (erinevad puidukasutusviisid, paberi- ja puitmassi tootmine, biotehnoloogiad, puitmaterjalid, biorafineerimistehnoloogiad, biomaterjalid, biokemikaalid, bioplastik, saetööstus jm). - Avalikkusele jagatakse järjepidevalt teavet metsandussektori erialaõppe võimalustest sh suunatakse õppijaid erialast haridust omandama stipendiumite pakkumisega eraettevõtjate ja teiste institutsioonide poolt.	keskkonnakahjulikke materjale pika kasutuseaga toodete näol. Metsasektor on mitmekesine ja loob kodumaisele puidule maksimaalset lisandväärtust koha peal. 2. Lisada mõõdik: pikaajalist puidutoodete osakaal EEML: Lisada mõõdik: imporditud ümarpuidu maht Lisada mõõdik: perioodi jooksul puidutöötlemisse tehtud investeeringute maht EMPL: Oluline on, et energiamahukate materjalide asendamisel pöörduks tagasi traditsiooniliste kasutusviiside juurde (nt puidu kasutamine ehituses). See nõuab ka tarbija teadlikkuse tõstmist toodete ja teenuste CO2- ja keskkonnajalajälje kohta, et nad saaksid teha teadlikumaid valikuid. Ümarpuidu impordi võimalused seoses kliimaeesmärkidega vähenevad (ümarpuit sisaldab ~50 % vett ja seetõttu transport oluliselt energiamahukas) Puitu kasutatakse vastavalt turutingimustele kujunevatele kasutusalaadele, eelistades kohapealset väärindamist ETEK: Energeetikas kasutatakse aktiivselt puitu ja muud biomassi ning eelistatakse ressursi tõhusat kasutamist Lisada mõõdikud: *taastuenergia osakaal summaarsest lõpptarbimisest *puitkütuste osakaal soojussektoris, sh tõhusates kaugküttevõrkudes edastatavast soojusest *puidust koostoodetud elektrienergia suhe kondensatsioonirežiimil toodetud elektrienergiasse MKM:	ole arendatud piisavalt tehnoloogiad, mis võimaldavad sellise puidu kasutamist pika kasutuseaga toodete tootmiseks, ei ole arusaadav, miks seda puitu või puidu jääke ei või kasutada biomajanduses. Pika kasutuseaga toodete eelistamine sisse viidud. Teine ettepanek on ebaselge – mida mõeldakse mitmekesise metsasektori all? Metsa mitmekesise kasutuse potentsiaali realiseerimine ja metsaomanike sissetulekuallikate mitmekesistamine on eelmises alaeesmärgis kirjeldatud ning toetab ka seda alaeesmärki. 2. Pakutud välja mõõdiku sõnastusvariandid. EEML: Ettepanek vajab selgitamist: millist osa eesmärgi täitmisest näitab imporditud ümarpuidu maht. Teine ettepanek arvestatud korrigeeritud sõnastuses, kuid vajab veel hindamist, kas on realiseeritav. EMPL: Metsasektor loob kodumaisele puidule maksimaalset lisandväärtust koha peal tähendab mh seda, et vähendatakse transpordi rolli ja selle kaudu keskkonnajalajälge. Kliimaeesmärkide saavutamiseks on oluline puidu kasutamist suunata eeskätt pika kasutuseaga toodete tootmiseks. ETEK: Energeetikas saab puitu kasutada vastavalt väärindamispotentsiaalile, mis tähendab seda, et energeetikas peaks eelistatult kasutama puitu, mida mujal kasutada ei saa. Biomassi kasutamine taastumatute energiaallikate asemel on osa energeetika arengukavast. Väljapakutud mõõdikud ei ole sobilikud metsanduse arengukava kontekstis ning kohati lähevad üldiste ühisosadega vastuollu. Näiteks, taastuenergia osakaal on laiem mõõdik kui metsanduse arengukava saab suunata ning sobib pigem energeetika arengukava mõõdikuks. MKM:	seostatavad arengukava tegevustega ja ei jää liiga üldiseks. TÜ, A.Lõhmus: 1. Tegevus: Vaja oleks lisada konkreetne riiklik innovatsiooni soodustamise hoob, mis vastaks EK rohelepe mõttele. Praegu on ootuseks ainult uus tehnoloogia ja sisuliselt võib välja lugeda senise trendi jätkamist. Selle tulemuseks on aga pigem, et innovatsioonivõimekus aheneb üksikutesse suurfirmadesse. Sisuliselt on küsimus investeeringuvõimekuses T&A tegevusse 2. Tegevus: Tuleks lisada ressursisäästlikkuse ja –tõhususe põhimõtteid, mille tulemusena väheneks puidutarve tööstuses üleüldse, mitte ainult küttepuidu puhul. 3. Varasema arvestamine: Nõus. T&A tegevuse puhul on lisaks oluline eristada riigi ja erasektori panused. EKO: 1. Lisada tegevustesse: „Riiklike säästlikkuskriteeriumite väljatöötamine ja kehtestamine energeetikas kasutatavale puidule.“ Sisuliste ning parimal teadmisel põhinevate säästlikkuskriteeriumite kehtestamine aitab vältida olukorda, kus energeetika keskkonnakaitselistest kaalutlustest tulenevaid eesmärgi täidetakse kliimat ja elustikku otseselt kahjustaval viisil. Uuel kümnendil rakenduv taastuenergia direktiiv näeb ette puidu põletamise säästlikkuse kriteeriumid, ent need pole piisavad tõelise keskkonnakaitselise mõju saavutamiseks ning direktiiv lubab neid riiklikul tasemel täpsustada ja kitsendada. Eelmise direktiivi perioodil kasutasid sarnast võimalust mitmed liikmesriigid.	TÜ, A.Lõhmus: 1. Tegevus on kaetud. Vt - Edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puiduliste ja mittepuiduliste metsasaaduste ja -teenuste innovaatilist kasutamist ja uute tehnoloogiate väljatöötamist 2. Arvestatud. Tööstus peaks püüdlema ressursisäästlikuma- ja tõhusama kasutuse poole. 3. Mõõdik lisatud. Olemas ka tegevus: Edendatakse ja toetatakse valdkonna teadus- ja arendustegevust, sh puiduliste ja mittepuiduliste metsasaaduste ja -teenuste innovaatilist kasutamist ja uute tehnoloogiate väljatöötamist. EKO: 1. Arvestatud osaliselt. Lisatud tegevus: säästlikkuskriteeriumite piisavuse analüüs. EEML: Sellisel on tegemist pigem väga detailse tegevuse, mitte tegevussuuna sõnastamisega. Sisuliselt hõlmab seda tegevussuund: Suurendatakse kompetentsi ja teadlikkust (erinevad puidukasutusviisid, paberi- ja puitmassi tootmine, biotehnoloogiad, puitmaterjalid, biorafineerimistehnoloogiad, biomaterjalid, biokemikaalid, bioplastik, saetööstus jm).

		Ekspordile orienteeritud ärimudelite kõrval tagab metsatööstus ka piisava sisendi kohalikele metsaga seotud väärtusahelatele ja ettevõtetele, kes on oma niššides nii kodumaiselt juhtivad tarnijad kui ka globaalselt juhtivad eksportijad. - Energeetikas kasutatakse puitu vastavalt väärdamispotentsiaalile, kuid võttes suuna pikaajaliselt energeetikas kasutamise mahu vähendamisele. - Analüüsida Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 säästlikkuskriteeriumide piisavust energeetikas kasutatavale puidule.	I mõõdik: Siin võiks olla nii ümar kui ka küttepuit (pelletid). Küttepuit on ka pigem ikka väärdamata puit. Võik kaaluda indikaatorit, mis mõõdab lisandväärtust iga raiutud (kasutatud) tihumeetri kohta. Kaugem eesmärk peaks olema puidu maksimaalne väärdamine Eestis. HTM: II mõõdik: Palume täpsustada mõõdikut. Juhul, kui plaanitakse mõõta kõigi ettevõtete lisandväärtust töötaja kohta, siis see ei ole MAK2030 raames informatiivne mõõdik. TÜ, A. Lõhmus: Lisada mõõdik: Ökoinnovatsiooni ja ringmajanduse indeksid; investeringud T&A tegevusse	Mõõdikud: Küttepuidu mõõdikuna kasutamist tuleb täpsustada ehk mil viisil seda mõjutame ja kuidas see eesmärki aitab saavutada. Küttepuidu osakaal sõltub mh paljuski sellest, milline on meie metsadest saadav ressurs, mida omakorda mõjutavad erinevad tegurid (kasvukohatüüp, omaniku otsused, metsa tervislik seisund jpm). Sõnastasime mõõdiku selgemaks, kuid arvestame siiski vaid ümarpuiduga, kuna ühe probleemina on välja toodud just ühe ümarpuidu sortimendi, paberipuu, suur eksport. See, et maksimaalset lisandväärtust luuakse koha peal, hõlmab ka väärdamist Eestis. HTM: Täiendasime mõõdikut „puitu väärdavate“ ettevõtetega – mõõdik vajab kindlasti veel täpsustamist, millised need ettevõtted on. TÜ: Praeguses etapis arvestatud, kuid vajab selgemat sõnastust ja sisustamist.	Eesti riiklike säästlikkuskriteeriumite väljatöötamine peab kindlasti toimuma avatult ning kaasaval viisil. EEML (eesmärgi 9 alt): Riik algatab uuringi väheväärtusliku puidu Eestis väärdamise võimaluste väljaselgitamiseks.	
11. Mets on osa Eesti rahvakultuurist, kultuurilised väärtused on hoitud ning olemas on võimalused metsa rekreatiivseks kasutuseks, sh juhendatud tegevusteks ning loodusturismiks.	*Maakondade arv, kus ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur on lõpetatud * Metsa puhkealade arv/pindala *Metsa loodud matkaradade arv/pikkus *Riigimetsa külastusalade külastajate arv ja rahulolu (sh metsakeskkonna kvaliteedi hindamine)	Metsariikas riigis on metsal ühiskonnas ja rahvakultuuris oluline roll. Mets pakub võimalusi taastada vaimset ja füüsilist heaolu ja tervist ja panustab puhkekeskkonnana rahvastiku tervisenäitaja paranemisse. Metsa kultuuriliste väärtuste määramine ja nende avalik esitlemine võimaldab neid väärtusi hoida. Selleks: - Ruumiliselt planeeritakse puhkealaid, sh metsade puhkekasutust riigi eriplaneeringu või maakonna kohaliku omavalitsuse vastava teemaplaneeringu kaudu (nt linnalises keskkonnas rohealade teemaplaneering). - Mäluasutused jt kultuuriinstitutsioonid ning metsasektor jt metsaga seotud sektorid teevad koostööd, mistõttu avalikkus on teadlikum metsa ja metsanduse rollist Eesti ajaloos. - Metsanduse ning selle ökoloogiline, majanduslik ja (pärand)kultuuriline tähtsus on lõimitud erinevate	EKO: 1. Lisada eesmärk: Riigimetsas on ökoloogilised, sotsiaalsed ja kultuurilised aspektid majanduslikega võrdselt arvesse võetud. 2. Lisada eesmärk: Metsad peavad tagama kohalikele kogukondadele erinevaid sissetuleku- ja eneseteostusvõimalusi ning aitama hoida inimeste tervist, elukvaliteeti ja kodutunnet. ELTÜ: Ei piisa ainult mõõdikustest mis mõõdavad puhkealade arvu ja pindala ning matkaradade pikkust. On vaja ka mõõdikut taristu metsakeskkonna kvaliteedi kohta, et ei oleks võimalik olukord, kus riigimetsa puhkealadel ja matkaradade ääres tehakse intensiivse lageraiet. Ainuküksi pindala ja kilomeetrid ei loe, sest puhkeala	EKO: 1. Ei ole selge, kuidas sellist eesmärki mõõdetakse (kuidas mõõdetakse erinevate aspektide väärtust ja võrdsust), mistõttu ei saa eesmärgina ka kasutada. Lisaks on laiem antud alameesmärgist, kus käsitletakse peamiselt metsa kultuurilist rolli. Ka arengukava üldeesmärk käsitleb erinevate valdkondade tähtsust (mitte ainult riigimetsas), kuid on jäänud sõnastuses teistsuguseks. 2. Tegemist on kohalikel tasanditel tehtavate planeeringute eesmärkidega (I osa). Siin aga tuleb arvestada, et metsal on omanik ning ei ole võimalik seada eesmärki, mis tähendab ühe omandi pealt sissetuleku teenimist kolmandatele isikutele ilma vastavate kokkulepeteta. Ülejäänud eesmärgi osade saavutamist on keeruline mõõta ning jäävad liiga loosunglikeks (nt kuidas mõõta kodutunnet, metsade rolli elukvaliteedis ja tervises). Neid võib lugeda osaks 2. eesmärgi uuest sõnastusest (elukeskkonna hoidmine).	MKM: 1. *Metsa loodud matkaradade arv/pikkus Arvu ja pikkuse asemel on parem mõõta nende kasutatavust. Ühiskonnal ei ole mingit kasu matkarajast, kus keegi ei käi. ELTÜ: 1. ettepanek veerule Tegevused: - Loodud on uusi puhkemetsi ja matkaradasid, olemasolevaid hooldatakse. – on tagatud puhkemetsade ja matkaradade metsakeskkonna kvaliteet. - On võetud arvesse kui suurt lisandväärtust loob ühiskonnale ja majandusele metsa pikaajaline mittepuiduline kasutamine (rekreatsioon, korilus, mesindus, loodusturism jne) ja vastavalt sellele on proportsionaalne osa riigimetsast jäetud puhtalt mittepuidulise tulu teenimiseks. 2. kommentaar veerule Tagasiside juhtkogule 27.01 kommentaaride kohta: sel juhul peab külastajate	MKM: Mõõdik on kustutatud. Kasutatavust hõlmab sisuliselt külastajate arv. ELTÜ: 1. Ettepanekut on arvestatud pehmemas sõnastuses, kuna kvaliteeti ei ole alati võimalik määrata ega tagada (nt suureulatuslikud metsakahjustused). 2. Lisatud märke mõõdiku juurde.

			üldhariduse õppeainetega (nt matemaatika, keeleõpe, ajalugu) - Tänu sihitud teavitusele ja turundustegevustele on rohkem inimesi leidnud tee matkaradadele ning tajuvad metsa kui suurepärase vabaaja veetmise kohta. - Parandatud on metsade ligipääsetavust erinevate valdkondade üleselt koostööd tehes ning erinevaid digitaalseid lahendusi kasutusele võttes. - Loodud on uusi kvaliteetseid puhkemetsi ja matkaradasid, olemasolevaid hooldatakse arvestades nende metsakeskkonna kvaliteediga. - Giidide ja muude metsandusega seotud aktiivtegevuste läbiviijate oskuseid õpitakse koostöös kutseõppeasutustega. - Kultuurisidemete hoidmiseks ja arendamiseks on metsadel oluline koht koolide õuesõppe programmides. - Lõpetatud on ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur, mille andmestik on avalik (sh metsaregistris) ning metsas planeeritavate tööde tegemisel kohustuslik arvestada. - Ajaloolised looduslikud pühapaigad ja metsas asuvad pärandkultuuri/kultuuripärandi objektid on paremini teadvustatud ja hõlpsamini leitavad, muuhulgas mobiilsete rakenduste abil. - Ajaloolisi looduslikke pühapaiku ei majandata, kui see ohustab nende säilimist.	lageraielangil annab küll pindala, aga sellel puudub kvaliteet ja reaalne kasutamise võimalus. EEML: Ajaloosid looduslikud pühapaigad võetakse kaitse alla muinsuskaitsealuse alusel. Lisada mõõdik: Ajalooliste looduslike pühapaikade pindala ja arv – asendada alloleva tekstiga Lisada mõõdik: Mälestiseks tunnistatud ajalooliste looduslike pühapaikade pindala ja arv EMPL: mõõdikuks ei saa olla kvantiteet (ajalooliste pühapaikade pindala ja arv) HTM: 1. Täiendada alameesmärgi: Mets on osa Eesti rahvakultuurist, kultuurilised väärtused on hoitud ning loodud on võimalused metsa rekreatiivseks kasutuseks sh juhendatud tegevusteks ning loodusturismiks. 2. Lisada mõõdik: Üldhariduskoolide õppetegevuse mitmekesistamiseks metsanduslike õppematerjalide väljatöötamine ja kättesaadavaks tegemine; õpetajate, täiendkoolituste korraldamine 3. Lisada mõõdik: Kodanikuteaduse projektide käivitamine MKM: III mõõdik: See ei ole eriti asjakohane indikaator. Pühapaiku on nii palju kui neid on ja nende juurde tekitamine ei tundu mõistlik. Seetõttu on ka raske sihttaseme seada sellisele indikaatorile TÜ, A.Lõhmus: Lisada mõõdik: Metsakülastuste arv	ELTÜ: Taristu metsakeskkonna kvaliteeti aitab väljendada külastajate rahulolu (lisatud mõõdikutesse). EEML, EMPL ja MKM: Ühisstsenaariumis üldindikaatorite all on ühine kokkulepe: Lõpetatud on ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur /.../. Oluline on teada, kus ajaloolised looduslikud pühapaigad asuvad, mida saadakse teada inventeerimisel. Inventuuri saab väljendada numbriliselt, inventuuride läbiviimist saab hinnata ka läbi teostatud inventuuride arvu (nt, mitmes maakonnas on inventuur läbi viidud). Mõõdiku sõnastust on muudetud. HTM: 1. Arvestatud. Palume täpsustada, mis on täpsemalt juhendatud tegevused. 2. See on osa 1. alameesmärgist ja sobib sinna tegevuste alla. 3. Ettepanek vajab sisulist selgitamist (mida mõõdab, millised vahemikud jms). MKM: Pindala on asendatud maakondade arvuga, kus ajalooliste looduslike pühapaikade inventuur on lõpetatud. TÜ: Võimalik on mõõta riigimetsa külastajate arvu (lisatud mõõdikutesse). Teine ettepanek on samuti arvestatud, seotud esimesega.	rahulolu uuringust metsakeskkonna kvaliteedi mõõdik selgelt välja tulema, mitte sulanduma muude küsimuste hulka. TÜ, A.Lõhmus: 1. Alaeesmärk: „olemas“ on liiga nõrk sõna. Soovitan „On head võimalused...“ 2. Tegevus: Lisada: kultuurisidemete hoidmiseks ja arendamiseks on metsadel oluline koht koolide õuesõppe programmides. 3. Tegevus: Lisada: ajaloolisi looduslikke pühapaiku ei majandata, kui see ohustab nende säilimist. 4. Tegevus „Parandatud on metsade..“: seda võiks täiendada aspektiga, et paranevad inimeste oskused looduses omal käel toime tulla RAM: 1. Siin on aga omal kohal ka ruumilise planeerimise vahendite kasutamine, nt puhkealade, sh metsade puhkekasutuse planeerimine riigi eriplaneeringu või maakonna kohaliku omavalitsuse vastava teemaplaneeringu kaudu (nt linnalises keskkonnas rohealade teemaplaneering)	TÜ, A.Lõhmus: 1. Head eeldab defineerimist, mida selle all täpsemalt mõeldakse, mistõttu ei ole arvestatud. 2. Lisatud. 3. Lisatud, kuid eeldab Kultuuriministeeriumi kommentaare selle kohta, kas see on kooskõlas vastava arengukavaga. 4. Ettepanek läheb ehk liiale selles osas, mida metsanduse arengukava peab ja suudab suunata. RAM: Lisatud tegevustesse.

				Täiendada I mõõdkut: Metsa puhkealade ja matkaradade hulk, külastatavus			
12. Metsataristu on planeeritud keskkonna-, elurikkuse- ja kliimaeesmärkidega kooskõlas ning võimaldab täita erinevaid metsa sotsiaalmajanduslikke funktsioone.	*Keskkonnakaitseks vajalike rajatiste koguarv *Taastatud märgalade arv *Metsateede pikkus (km) *Metsateed ja – kuivendussüsteemid on korras *Kuivendussüsteemide negatiivset mõju leevendavad meetmed on rakendatud	Metsataristu rajamine ja hooldamine omab olulist keskkonnamõju, kuid teisalt on vajalik erinevate sotsiaal-majanduslike vajaduste täitmiseks. Head teed metsade vahel võimaldavad metsa tõhusalt majandada ning tagavad nii kohalike elanike läbipääsu kui laiemalt väärtustatud avaliku kasutuse ehk juurdepääsu metsas käimiseks (nt loodusturism, marjade, seente ja ravimtaimede korjamine enda tarbeks jms kasutus). Kliimamuutustega kohanemiseks tuleb aga vajadusel võimaldada ka uute kuivendussüsteemide rajamist. Kuivendusvõrgustiku hooldamisel ja rajamisel võetakse arvesse sookoosluste, kaldakoosluste ja vee-elustiku vajadusi. Tegevused: - Maaparandussüsteeme <u>rajades peetakse id-on-välja-ehitatud, pidades silmas ka elurikkuse-, keskkonna- ja kliimaeesmärke ning metsade kasvukohatüüpide erisusi.</u> Keskkonnamõtjude leevendamiseks rajatakse settebasseine, tuletõrjetee, kaitsealadel likvideeritakse kuivendussüsteeme, taastades endise loodusliku veerežiimi. - Teostatakse metsakuivendussüsteemide seisundi perioodilist seiret. - Olemasolevaid norme täiendatakse keskkonnamõtjude leevendavate meetmete uuringute tulemuste põhjal ja maaomanikele suunatud teavitustegevus keskkonnasäästlike hooldusvõtete kohta maaparandushoiu töodel. - <u>Analüüsitakse metsatehnika mõju muldadele ja vajadusel kehtestatakse regulatsioonid, mis soosivad väiksema keskkonnamõtjuga tehnika kasutuselevõttu.</u>	EKO: 1. Muuta eesmärk sõnastades see: Metsataristu planeerimisel, rajamisel ja rekonstrueerimisel tuleb negatiivne keskkonnamõtju välistada. Toetused suunatakse varasema negatiivse keskkonnamõtju leevendamiseks. Metsataristu võimaldab täita erinevaid metsa sotsiaalmajanduslikke funktsioone. 2. Lisada mõõdikud: *taastatud märgalade arv *valikraiate maht varasemalt kuivendatud aladel 3. Kustutada mõõdik: *teostatud maaparandussüsteemide hoiutööde (arv või pindala) EEML: Lisada mõõdik: metsateede olem km EMÜ, P. Kaimre: Mõõdik: Kas oleme määratlenud keskkonnamõtju leevendava objekti? Millised need on? RAM: rõhutame üle, et kõik toetusmeetmed peavad olema läbi analüüsitud, et oleks võimalik aru saada nende mõjust/tulemuslikkusest ja jõukohasusest riigile.	EKO: 1. Eesmärk ei ole saavutatav ja erinevad osad lähevad omavahel vastuollu, mistõttu ei ole arvestatud. Esimene täiendus nõuab absoluutsust (negatiivse keskkonnamõtju välistamine), mille korral ei ole võimalik metsataristut planeerida, rajada ega rekonstrueerida. Toetuste suunamine on tegevus eesmärgi saavutamiseks, mitte eesmärk ise. Erinevate sotsiaalmajanduslike funktsioonide täitmine on sees, kuid seda ei saa saavutada, kui taristut ei saa planeerida. 2. Mõõdikud: lisatud taastatud märgalade arv. Teisel mõõdikul ei ole arusaadavat seost näitamaks eesmärgi saavutamist. 3. Kustutatud, kuna maaparandussüsteemi hoiutööde kohta ei peeta maaparandusregistris arvestust, ning tehtud töid on keeruline hinnata. EEML: Lisatud mõõdik metsateede pikkus (km). EMÜ: Parandatud mõõdikut asendades keskkonnamõtjude leevendavate objektid keskkonnarajatistega. Mõeldud on keskkonnarajatise maaparandusseaduse § 4 lg 8 mõistes ning maaeluministri määrustes nr. 38 https://www.riigiteataja.ee/akt/129032019019 4. jagu ja määruse nr 45 https://www.riigiteataja.ee/akt/108052019001 5. peatükk. RAM: toetusmeetmeid tuleb arutada tegevusplaani juures. Uue strateegilise planeerimise loogika kohaselt esitatakse arengukava planeeritud tegevused arengukava lisas (programmis).	TÜ, A.Lõhmus: 1. Tegevus „Maaparandussüsteemid on välja ehitatud..“: mida see sisuliselt tähendab? 2. Tegevused: Kogu tekst tuleks üle vaadata kriitilise pilguga kuivendussüsteemide kliimakuu asjus. Sh võtta välja uute kuivendussüsteemide rajamise eesmärk (kollasega). Millel põhineb väide, et see on vajalik kliimamuutustega kohanemiseks? Sisuliselt on kuivendussüsteemid pikas perspektiivis ikka kliimamuutuse süvendajad ning nende ainus põhjus on ikka otseselt sotsiaalmajanduslik. 3. Tegevused: Maaparandussüsteemid peavad olema eeltoodud kaalutlustest lähtuvalt optimeeritud, mitte „välja ehitatud“. 4. Tegevused (eesmärgi nr 8 alt siia toodud): Kuivendussüsteemide hooldamist viiakse läbi tehnikatega, mis minimeerib settekoormuste suurenemist suublates. 5. Tegevused (eesmärgi nr 8 alt siia toodud): Analüüsitakse metsatehnika mõju muldadele ja vajadusel kehtestatakse regulatsioonid, mis soosivad väiksema keskkonnamõtjuga tehnika kasutuselevõttu. EKO: 1. Jätta tegevustest välja „Maaparandussüsteemid on välja ehitatud“. Ei saa olla nõus sellega, et maaparandussüsteeme peaks „välja ehitama“ või suuremahuliselt rekonstrueerima - need omavad negatiivset keskkonnamõtju ning tuleb liikuda väiksema mõjuga tegevuse suunas. Soomes on olemas sellekohased näited ning oleme ka oma varasemate	TÜ, A.Lõhmus: 1. Sõnastust on selgemaks muudetud: „Maaparandussüsteeme rajades peetakse silmas ka elurikkuse-, keskkonna- ja kliimaeesmärke ning metsade kasvukohatüüpide erisusi...“ 2. Liigniiskus, nagu ka liigne kuivus mõjub pärssivalt metsa juurdekasvule, sh süsiniku sidumisele ning ka metsade kasutamisele (sh rekreatsiooniks). Seega ei ole mõistlik täielikult lukku lüüa võimalus uute alade kuivendamiseks, kuid see ei tohi ohtu seada märgalaid. Seega ongi hetkel sõnastus selline, et vajadusel võimaldada ka uute kuivendussüsteemide rajamist. 3. Sõnastust on selgemaks muudetud. Vt ka punkt 1. 4. Tegemist liigse detailiga, mida hõlmab tegevus: Olemasolevaid norme täiendatakse keskkonnamõtjude leevendavate meetmete uuringute tulemuste põhjal ja maaomanikele suunatud teavitustegevus keskkonnasäästlike hooldusvõtete kohta maaparandushoiu töodel. 5. Lisatud. EKO: 1. Sõnastust on muudetud „Maaparandussüsteeme rajades peetakse silmas ka elurikkuse-, keskkonna- ja kliimaeesmärke ning metsade kasvukohatüüpide erisusi...“ 2. Tegemist on olemasolevate teede seisukorra parandamisega, et parandada mh ka inimeste liikumisvõimalusi.	

			- Suurendatakse metsaomanike teadlikkust nii keskkonnamõju kui ka kuivendussüsteemide majandusliku mõju osas. - Teede seisukord on paranenud tänu omanike ja kohaliku omavalitsuse koostöö paranemisele ja tõhusale toetusmehhanismile. - Metsamaterjali transport on muudetud kulu- ja süsinikuefektiivsemaks, nt on viidud üle raudteele, (autoveo täismassi) on suurendatud, loodud on metsasaaduste transpordi ühisplatvorm.			ettepanekutena need MAKi protsessis esitanud. Soome (Lyke) teadurite nõuandeks on korraldada kuivendus nõnda, et keskmine pinnaseveetase oleks turbamuldadel mitte üle 30 cm alla maapinna, mis on piisav puude juurdekasvu tagamiseks. Seda aitab saavutada puistu ise läbi võra toimuva vee aurumise. Kujunenud hüdroloogilise režiimi hoidmiseks on oluline vältida lageraiet, mis võib viia raiutud ala kiire soostumiseni ja takistab taasmetsastumist. Ühtlasi hoitakse sellega kokku kulusid kuivendamisele. 2. Tegevuses „Teede seisukord on paranenud tänu omanike ja kohaliku omavalitsuse koostöö paranemisele ja tõhusale toetusmehhanismile.“ Teeme ettepaneku metsateede toetus välja jätta, sest tegu on suure negatiivse keskkonnamõjuga tegevusega, mida ei tohiks avalikust rahast toetada.	